ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

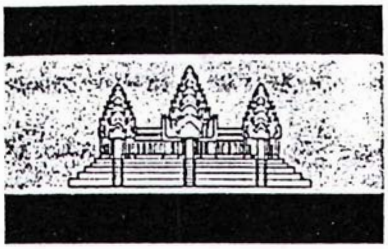

ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ

ស្តីពី

កំណែទម្រង់វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ

ថ្ងៃទី ១៧ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៥

មាតិកា

សេចក្តីផ្តើម ទំព័រ១

I ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងនាពេលបច្ចុប្បន្ន

១-ខ្លឹមសារនៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ទំព័រ២

២-ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិនាពេលបច្ចុប្បន្ន ទំព័រ២

៣-ស្ថានភាពទូទៅនៃការគ្រប់គ្រងនៅថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ទំព័រ៣

II ចក្ខុវិស័យរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

១-ចក្ខុវិស័យរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងការរៀបចំប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងនៅថ្នាក់រដ្ឋបាល ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ទំព័រ៦

២-គោលការណ៍ជាមូលដ្ឋានសំរាប់កំណែទំរង់វិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ ទំព័រ៨

៣-វិធីសាស្ត្រនៃការអនុវត្តកំណែទំរង់ ទំព័រ១០

III យុទ្ធសាស្ត្រវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

១-វិសាលភាពនៃយុទ្ធសាស្ត្រវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ ទំព័រ១០

២-បណ្តាគោលដៅ និង អាទិភាពនៃយុទ្ធសាស្ត្រវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ ទំព័រ១១

៣-ខ្លឹមសារជាមូលដ្ឋានក្នុងការកែទំរង់ ទំព័រ១៣

៤-ការប្រែប្រួលអំពីការគ្រប់គ្រងថ្នាក់រដ្ឋបាលក្រោមជាតិ ទំព័រ១៥

៥-ការកំណត់បែងចែកភារកិច្ច និងការទទួលខុសត្រូវរវាងបណ្តា

ថ្នាក់រដ្ឋបាល ទំព័រ២២
៦-ការកំណត់ចំណូល និងថវិកានៅតាមបណ្ដាថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ទំព័រ២៣
IV កម្មវិធីជាតិសំរាប់អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ
១-សមាសភាគ និង លទ្ធផលរំពឹងទុកនៃកម្មវិធីជាតិ ទំព័រ២៥
២-ការគ្រប់គ្រងកម្មវិធី ទំព័រ២៨
៣-ការសាងភាពជាដៃគូ ទំព័រ៣២
៤-វិធានការក្នុងដំណាក់កាលអន្តរកាល ទំព័រ៣៤

សេចក្តីផ្តើម

ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីកំណែទំរង់វិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ គឺជាឯកសារគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដែលបង្ហាញអំពីចក្ខុវិស័យ និង គោលការណ៍ជាមូលដ្ឋានរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល សំរាប់ដឹកនាំដំណើរការកំណែទំរង់អភិបាលកិច្ចនៅថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ។

ឯកសារគោលនយោបាយនេះ នឹងកំណត់អំពីគោលដៅនៃ យុទ្ធសាស្ត្រជាតិ ក្នុងកំណែទំរង់ វិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ និង អំពីរបៀបរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងនៅតាមបណ្តាថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ដើម្បីអនុវត្តអោយបានសំរេចនូវគោលដៅនៃយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីកំណែទំរង់វិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ ។

ទន្ទឹមនេះឯកសារនេះក៏នឹងពិពណ៌នាអំពីវិសាលភាពនៃកម្មវិធីជាតិសំរាប់អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ វិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ ព្រមទាំងរចនាសម្ព័ន្ធសំរាប់គ្រប់គ្រងកម្មវិធីនេះផងដែរ ។

ឯកសារយុទ្ធសាស្ត្រនេះ គឺជាឯកសារក្របខ័ណ្ឌការងារសំរាប់ណែនាំដល់ការងារកំណែទំរង់ទាំងអស់ ដែលមានផលប៉ះពាល់ដល់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងនៅតាមបណ្តាថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ។ គោលនយោបាយ លិខិតបទដ្ឋាន និង ទំរង់ការទាំងឡាយរបស់បណ្តាក្រសួងស្ថាប័ននានានៃរាជរដ្ឋាភិបាលដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រង ការបែងចែកភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវ និង ធនធានដល់បណ្តាថ្នាក់ ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ត្រូវតែមានសង្គតិភាពជាមួយនឹងគោលដៅ និង គោលការណ៍នៃយុទ្ធសាស្ត្រវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ ដើម្បីសំរួលដល់ការ រៀបចំប្រព័ន្ធ និង រចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រង ។ ព្រមជាមួយនេះ

ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រនេះក៏ជាឯកសារគោលសំរាប់បែងចែកអំណាច និង ភារកិច្ចរវាងបណ្តាថ្នាក់រដ្ឋបាល ។

I-ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងនាពេលបច្ចុប្បន្ន :

១-ខ្លឹមសារនៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ :

តាមខ្លឹមសាររដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ប្រទេសកម្ពុជា ជារដ្ឋទោល ។ទឹកដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បែងចែកជាខេត្ត និង ក្រុង ។ ខេត្តចែកជាស្រុក ស្រុកចែកជាឃុំ ។ ក្រុងចែកជាខណ្ឌ ខណ្ឌចែកជាសង្កាត់ ។ ប្រទេសកម្ពុជាមាន ២០ ខេត្ត និង ៤ ក្រុង មាន ១៧១ ស្រុក និង ១៤ ខណ្ឌ មាន ១.៥១០ ឃុំ និង ១១១ សង្កាត់ ។

ជំពូកទី១៣ មាត្រា ១៤៦ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានចែងថា " ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ត្រូវគ្រប់គ្រងតាមលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងក្នុងច្បាប់រៀបចំអង្គការមួយ " ។ ច្បាប់អង្គការដែលកំពុងរៀបចំត្រូវឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ ស្តីពីវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ ដែលបានកំណត់ក្នុងឯកសារនេះ ។ ច្បាប់នេះក៏ជាក្របខ័ណ្ឌ គតិយុត្តិជាមូលដ្ឋាន សំរាប់អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការផងដែរ ។

២-ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិនាពេលបច្ចុប្បន្ន :

បច្ចុប្បន្នប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ត្រូវបានបែងចែកជា ៣ ថ្នាក់ គឺ : ថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ថ្នាក់ស្រុក ខណ្ឌ និង ថ្នាក់ឃុំ សង្កាត់ ។

-នៅថ្នាក់ស្រុក ខណ្ឌ និង ថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង យើងបានដាក់អោយដំណើរការបណ្តាមន្ទីរ ឬអង្គភាព ដែលជាខ្សែរយៈបណ្តោយរបស់ថ្នាក់ជាតិ

នៅតាមថ្នាក់នីមួយៗ ។ កិច្ចការរបស់មន្ទីរ ឬអង្គភាពទាំងនោះ ត្រូវបានសំរបសំរួលដោយតំណាងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល គឺ អភិបាលខេត្ត ក្រុង និង អភិបាលស្រុក ខណ្ឌ ។

-នៅថ្នាក់ឃុំ សង្កាត់ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ត្រូវបានបង្កើតឡើង តាមការបោះឆ្នោតដោយផ្ទាល់ ក្នុងលក្ខណៈសេរី ត្រឹមត្រូវ និង យុត្តិធម៌ (ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០២) ។

៣. **<u>ស្ថានភាពនៃការគ្រប់គ្រងនៅថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់</u> :**

ក-<u>នៅថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង</u>: ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងមានលក្ខណៈប្រមូលផ្តុំដោយ មន្ទីរជំនាញ គឺជាអ្នកអនុវត្ត គោលនយោបាយ និង ផែនការតាមខ្សែរយៈ បណ្តោយរបស់បណ្តាក្រសួង និង ស្ថាប័ននៅថ្នាក់ជាតិ ។ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង នេះ ត្រូវកាត់ផ្តាច់ជាដុំៗ តាមខ្សែរយៈបណ្តោយរបស់ខ្លួន ការសំរបសំរួល សកម្មភាពតាមខ្សែរយៈទទឹងនៅថ្នាក់ខេត្ត ក្រុងជួបការលំបាកជាច្រើន ។ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងនេះ ពុំមានសង្គតិភាពក្នុងប្រព័ន្ធផែនការ ប្រព័ន្ធថវិកា និង ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបុគ្គលិកតាមថ្នាក់ខេត្ត ក្រុងនៅឡើយ ។

ក្នុងនាមជាតំណាងរាជរដ្ឋាភិបាល អភិបាលខេត្ត ក្រុង មានភារកិច្ច ថែរក្សាសន្តិសុខ និង សណ្តាប់ធ្នាប់សង្គម ព្រមទាំងទទួលអំណាច ប្រតិភូកម្មពីថ្នាក់ជាតិ ក្នុងការគាំទ្រ និង ពិនិត្យនីត្យានុកូលភាព សកម្មភាពរបស់ឃុំ សង្កាត់ ។ លើសពីនេះ ក៏មានភារកិច្ចសំរបសំរួល ជំរុញ និង តំរង់ ទិសដៅការងាររបស់ បណ្តាមន្ទីរក្នុងខេត្ត ក្រុង ស្របតាមគោល នយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលផងដែរ ។ ប៉ុន្តែទោះជាយ៉ាងនេះ ក៏ដោយ ក៏ក្នុងការដាក់ស្តែងកន្លងមកកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍តាមវិស័យជាច្រើនត្រូវបាន

រៀបចំ និង គ្រប់គ្រងតាម របៀបប្រមូលផ្ដុំ ។ មន្ទីរជំនាញតាមខេត្ត ក្រុង មានភារកិច្ចអនុវត្តផ្ទាល់ ហើយត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះក្រសួង និង ស្ថាប័ននៅថ្នាក់ជាតិ ដែលជាខ្សែរយៈបណ្ដោយរបស់ខ្លួន ។ ភារកិច្ច និង វចនាសម្ព័ន្ធជាន់គ្នាខ្លះៗ ដែលជាហេតុបង្កអោយមានការលំបាកក្នុងការ សំរបសំរួលនៅថ្នាក់នេះ ។ ក្នុងពេលដែលមិនទាន់មានក្របខ័ណ្ឌ គតិយុត្តិ សំរាប់បង្កើត " ប្រព័ន្ធរដ្ឋបាលឯកភាព " ធ្វើអោយខេត្ត ក្រុង មិនអាច បំពេញភារកិច្ចក្នុងការរៀបចំ ផែនការ ថវិកា និង ការគ្រប់គ្រងបុគ្គលិក ព្រមទាំងសំរបសំរួលការផ្ដល់សេវា និង ការអភិវឌ្ឍន៏អោយបានពេញ លេញនៅឡើយ ។

ខ-<u>នៅថ្នាក់ស្រុក.ខណ្ឌ</u>: ជាទូទៅមានភាពទន់ខ្សោយក្នុងការសំរប សំរួល និង ការគ្រប់គ្រង ។ ប្រព័ន្ធគណនេយ្យភាពត្រូវបានអនុវត្តតាមខ្សែ រយៈបណ្ដោយរបស់វិស័យនីមួយៗ ។ ក្រសួង និង ស្ថាប័នខ្លះពុំមាន ការិយាល័យរបស់ខ្លួននៅថ្នាក់ស្រុក ខណ្ឌនៅឡើយ ។ រីឯខ្លះទៀត បាននឹង កំពុងប្រតិបត្តិការក្រៅរង្វង់រដ្ឋបាល ស្រុក ខណ្ឌ ។ បញ្ហាមួយទៀត ដែលបានកើតឡើង គឺ កង្វះសង្គតិភាពរវាងរង្វង់ប្រតិបត្តិការក្នុងការផ្ដល់ សេវាសាធារណៈរបស់ក្រសួង និង ស្ថាប័នមួយចំនួននៅថ្នាក់ស្រុក ខណ្ឌ ជាមួយនឹងព្រំប្រទល់រដ្ឋបាលរបស់ស្រុក ខណ្ឌ ។ ទំហំខុសគ្នាពីស្រុកមួយ ទៅស្រុកមួយក៏បានបង្កការលំបាកក្នុងការផ្ដល់សេវាសំខាន់ៗជាមូលដ្ឋាន អោយមានប្រសិទ្ធភាព ពិសេសសេវាខាងផ្នែកសង្គមកិច្ច ។ ដូចនេះ ការ បង្កើនប្រសិទ្ធភាព ក្នុងការផ្ដល់សេវា សាធារណៈនៅថ្នាក់ស្រុក ខណ្ឌ តំរូវអោយបង្កើតនូវយន្ដការមួយ ដោយត្រូវគិតគូរអោយបានហ្មត់ចត់អំពី បញ្ហា គណនេយ្យភាពរបស់ស្រុក ខណ្ឌ ចំពោះប្រជាពលរដ្ឋផងដែរ ។

គ-នៅថ្នាក់ឃុំ សង្កាត់ ៖ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់បានដំណើរការជាង ៣ ឆ្នាំកន្លងមក ដោយបាន ដំណើរការរៀបចំ និង អនុវត្តផែនការ និង ថវិកាឃុំ សង្កាត់ ។ ទោះបីជាក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់បានទទួលមុខងារផ្ទាល់ក្នុងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់អង្គការក៏ដោយ ប៉ុន្តែក្នុងការជាក់ស្តែងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់មិនទាន់បានទទួល ភារកិច្ចជាផ្លូវការ ក្នុងការផ្តល់សេវាដល់ប្រជាពលរដ្ឋនៅឡើយ ។ រីឯមុខងារជាភ្នាក់ងារ រដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ ទើបតែបានទទួលភារកិច្ចក្នុងការចុះបញ្ជីអត្រានុកូលដ្ឋាន និង ការចុះឈ្មោះអ្នកបោះឆ្នោតតែប៉ុណ្ណោះ ។ ទន្ទឹមនេះ ទោះបីច្បាប់អង្គការបានប្រគល់សិទ្ធិអោយឃុំ សង្កាត់ទទួលបាននូវប្រភពចំណូលផ្ទាល់ខ្លួនក៏ដោយ ក៏កន្លងមកឃុំ សង្កាត់មានចំណូលពីប្រភពតែមួយប៉ុណ្ណោះ គឺ ការផ្ទេរថវិកាពីថ្នាក់ជាតិតាមរយៈមូលនិធិឃុំ សង្កាត់ ។ លើសពីនេះ សមត្ថភាពរបស់ឃុំ សង្កាត់ក៏នៅមានកំរិតទាប កិច្ចប្រតិបត្តិការរវាងអន្តរឃុំ សង្កាត់ ពុំទាន់បានដំណើរការ រចនាសម្ព័ន្ធ និង ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងនៅថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង សំរាប់ផ្តល់ការគាំទ្រ និង ពិនិត្យ នីត្យានុកូលភាពដល់រដ្ឋបាលមូលដ្ឋានក៏ពុំទាន់បានពង្រឹង ។

សរុបមក រហូតមកដល់បច្ចុប្បន្ននេះ ទំនាក់ទំនងរវាង បណ្តាក្រសួង និង ស្ថាប័ននៅថ្នាក់ជាតិ និង ថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ មានលក្ខណៈមិនច្បាស់លាស់ រវាងប្រព័ន្ធប្រមូលផ្តុំ ប្រព័ន្ធវិសហមជ្ឈការ និង ប្រព័ន្ធវិមជ្ឈការ ។ ប៉ុន្តែប្រព័ន្ធដឹកនាំមុខខ្លាំងក្លាជាងគេនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះគឺជាប្រព័ន្ធប្រមូលផ្តុំគ្រប់គ្រងតាមខ្សែរយៈបណ្តោយ ។ បន្ថែមពីលើនេះ ការត្រួតជាន់ភារកិច្ចគ្នាខ្លះៗ និង ការកំណត់ភារកិច្ចមិនបានច្បាស់បានបង្ក អោយមានការលំបាកជាខ្លាំងក្នុងការសំរបសំរួលការផ្តល់សេវា

សាធារណៈ និង ការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និង និរន្តរភាព នៅថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ។

ក្នុងន័យនេះ ការកែទំរង់ ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌតាមបែបវិមជ្ឈការ វិសហមជ្ឈការ និង ការបន្តកំណែទំរង់ ថ្នាក់ឃុំ សង្កាត់ គឺជាការចាំបាច់ ។

II-<u>ចក្ខុវិស័យរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា</u> :

១-<u>ចក្ខុវិស័យរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុងការរៀបចំប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងនៅថ្នាក់រដ្ឋបាលខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និងឃុំ សង្កាត់</u> :

រាជរដ្ឋាភិបាល នឹងបង្កើតប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងនៅថ្នាក់រដ្ឋបាលខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ដោយឈរលើ " គោលការណ៍នៃការចូលរួមតាមលក្ខណៈប្រជាធិបតេយ្យ "ហើយត្រូវដំណើរការប្រកបដោយតម្លាភាព និង គណនេយ្យភាព ដើម្បីជំរុញកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន និង ការផ្តល់សេវាសាធារណៈដើម្បីឆ្លើយតបនឹង តំរូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ព្រមទាំងការចូលរួមកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រនៅក្នុងដែនដីរបស់ខ្លួន ។

អនុលោមតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា រាជរដ្ឋាភិបាល នឹងដាក់អោយដំណើរការនូវប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងនៅថ្នាក់រដ្ឋបាលខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និងឃុំ សង្កាត់ តាមគោលការណ៍ ដូចខាងក្រោម :

-រដ្ឋបាលឯកភាពមួយ នឹងដាក់អោយដំណើការនៅថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ។ រដ្ឋបាលឯកភាពនេះត្រូវមានគណនេយ្យភាពចំពោះរាជរដ្ឋាភិបាល និង ចំពោះប្រជាពលរដ្ឋក្នុងដែនដីរបស់ខ្លួនក្នុងគោលដៅនៃការពង្រឹងអង្គឯកភាពនៃរដ្ឋ ។

- នៅថ្នាក់ឃុំ សង្កាត់ ទោះបីក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ដែលជាអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ត្រូវបានបង្កើតរួចហើយ តាមរយៈការបោះឆ្នោតកាលពីខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០២ ក៏ពិតមែន ប៉ុន្តែរាជរដ្ឋាភិបាលចាំបាច់ត្រូវបន្តពង្រឹង និង កែលំអប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងនេះ អោយកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពថែមទៀត ដើម្បីឆ្លើយនឹងតំរូវការនៃការអភិវឌ្ឍន៍ និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ។

ផ្អែកតាមគោលការណ៍ នៃការកែទំរង់ខាងលើនេះ រដ្ឋបាលឯកភាពនៅថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ទាំងនេះ នឹងជួយជំរុញកិច្ចសំរបសំរួលនូវរាល់សកម្មភាពរដ្ឋបាលសាធារណៈនៅក្នុងដែនដីរបស់ខ្លួន សំដៅជំរុញកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ និង ការផ្តល់សេវាសាធារណៈ ដើម្បីឆ្លើយតបតាមសេចក្តីត្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ។

នៅថ្នាក់ឃុំ សង្កាត់ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ នឹងត្រូវបំពេញតួនាទីអោយកាន់តែសំខាន់ឡើង១ ក្នុងដំណើរការរៀបចំផែនការ ថវិកា និង ការអនុវត្តកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន និង ការផ្តល់សេវាសាធារណៈចាំបាច់ជាមូលដ្ឋានមួយចំនួន ។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ត្រូវបំពេញមុខងារផ្ទាល់ដែលបានកំណត់នៅក្នុងច្បាប់ និង មុខងារ ដែលបានធ្វើប្រតិភូកម្មអោយ ។

ដើម្បីឆ្លើយតបបានតាមគោលការណ៍នៃការកែទំរង់នេះ ថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ត្រូវទទួលបាននូវសិទ្ធិអំណាច ក្នុងក្របខ័ណ្ឌកំណត់នៃច្បាប់ ។ ទន្ទឹមនេះ ក៏ត្រូវអនុវត្តគោលនយោបាយ និង កម្មវិធីជាតិ ស្របតាមបទបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋាននានា ។ ក្នុងក្របខ័ណ្ឌកំណត់នៃច្បាប់ ចំពោះកិច្ចការទាំងឡាយណា ដែលច្បាប់ពុំបានចែងថា ប្រគល់ភារកិច្ចអោយថ្នាក់រដ្ឋបាលណាមួយ ថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ អាចមានលទ្ធភាពក្នុងការធ្វើការសំរេចចិត្ត និង

អនុវត្តគំរោង និង កម្មវិធីដែល ឆ្លើយតបនឹងតំរូវការ និង អាទិភាពរបស់មូលដ្ឋានខ្លួន ។

ដើម្បីគាំទ្រដល់នយោបាយកំណែទំរង់នេះថ្នាក់ជាតិ ត្រូវកំណត់ច្បាស់លាស់នៅក្នុងច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋាននានាអំពីភារកិច្ចរបស់ ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ដោយផ្អែកលើសមត្ថភាពរបស់ ថ្នាក់នីមួយៗ ក្នុងការផ្តល់សេវាសាធារណៈ ការគ្រប់គ្រងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ និង ធនធានហិរញ្ញវត្ថុ (រួមមានប្រភព ចំណូលផ្ទាល់ និង ចំណូលដែលបានទទួលពីថ្នាក់ជាតិ) ដើម្បីធានាការគ្រប់គ្រងតាមថ្នាក់រដ្ឋបាលនីមួយៗអោយ មានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ។ប៉ុន្តែសកម្មភាពទាំងឡាយណាដែលមានសារៈសំខាន់ជាយុទ្ធសាស្ត្រសំរាប់ប្រទេសជាតិ ត្រូវតែស្ថិតនៅក្រោមការទទួលខុសត្រូវរបស់ថ្នាក់ជាតិដដែល ។

២. គោលការណ៍ជាមូលដ្ឋានសំរាប់កំណែទំរង់វិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការៈ

កំណែទំរង់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងនៅថ្នាក់រដ្ឋបាលខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ មានគោលដៅ ជាយុទ្ធសាស្ត្រពីរយ៉ាង គឺ ÷

មួយ : ការពង្រឹង និង ពង្រីកលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យនៅមូលដ្ឋាន

ពីរ : ការជំរុញកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន និង ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ។

ដូច្នេះកំណែទំរង់នេះ ត្រូវរៀបចំឡើងដោយផ្អែកតាមគោលការណ៍សំខាន់ៗដូចខាងក្រោម ÷

- **ភាពជាតំណាងតាមលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ**: កំណែទំរង់ នឹង ពង្រឹងតួនាទីរបស់ក្រុមប្រឹក្សា តាមថ្នាក់រដ្ឋបាលខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ

សង្កាត់ ដែលបង្កើតឡើងតាម គោលការណ៍នៃលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យសេរី ដោយពង្រីកអំណាច ភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវ និង ធនធាន ។

- **ការចូលរួមរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ** :កំណែទំរង់ នឹងរៀបចំប្រព័ន្ធ និង ទំរង់ការនានាសំរាប់ប្រជាពលរដ្ឋ ពិសេសស្ត្រី និង ក្រុមជនងាយរង គ្រោះ ក្រុមជនជាតិដើមភាគតិច អាចចូលរួមក្នុងការធ្វើសេចក្តីសំរេចចិត្ត នៅតាមបណ្តាថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ។

- **គណនេយ្យភាព នៃវិស័យសាធារណ** : កំណែទំរង់ នឹង ពង្រឹង គណនេយ្យភាពនៅគ្រប់លំដាប់ ថ្នាក់រដ្ឋបាល និង សំរួលការចូលរួមពិនិត្យមើលរបស់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងកិច្ចការរដ្ឋបាល និង ហិរញ្ញវត្ថុ ។

- **ប្រសិទ្ធភាព** : កំណែទំរង់ នឹងនាំសេវាសាធារណៈអោយគៀកជាប់នឹងអ្នកប្រើប្រាស់ ដោយអនុញ្ញាតអោយប្រជាពលរដ្ឋបានចូលរួមក្នុងការរៀបចំផែនការ និង ការត្រួតពិនិត្យសេវាសាធារណៈទាំងនោះ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការ និង អាទិភាពរបស់មូលដ្ឋាន ។ ទន្ទឹមនេះ កំណែទំរង់នឹងកែលំអប្រព័ន្ធរដ្ឋបាល និង ការងារសំរបសំរួល និង ពង្រឹងសមត្ថភាពគ្រប់គ្រងរបស់ថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ដើម្បីលើកកំពស់គុណភាពសេវា ព្រមទាំងពង្រីកការងារផ្តល់សេវាសាធារណៈអោយបានទូលំទូលាយ ។

- **ការផ្តោតទៅលើការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ** :កំណែទំរង់នេះនឹងពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់ មូលដ្ឋាន ក្នុងការប្រើប្រាស់ធនធានសំរាប់គាំទ្រដល់សកម្មភាពកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ពិសេសក្រុមជនងាយរងគ្រោះ ក្រុមជនជាតិដើមភាគតិច ស្ត្រី និង កុមារ ដើម្បីឈានទៅសំរេចគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍របស់កម្ពុជា ។

៣. វិធីសាស្ត្រនៃការអនុវត្តកំណែទម្រង់:

រាជរដ្ឋាភិបាលទទួលស្គាល់ថា ការសំរេចអោយបាននូវចក្ខុវិស័យនៃកំណែទំរង់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង នៅថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ទាមទារនូវពេលវេលា មនសិកាជាតិ ការប្តេជ្ញាចិត្តឥតរាថយ ការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ និង ទំលាប់ការងារ ព្រមទាំងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងឥតសំចៃពីគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីកសាងប្រព័ន្ធច្បាប់ និង បទបញ្ញត្តិចាំបាច់នានា ព្រមទាំងរៀបចំឡើងវិញនូវ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង ដែលមានបច្ចុប្បន្នដើម្បីចាក់គ្រឹះលទ្ធិ ប្រជាធិបតេយ្យ ដែលកំពុងដំណើរការនាពេលបច្ចុប្បន្នអោយបានរឹងមាំបន្ថែមទៀត ។ ដើម្បី ធានាចិរភាពនៃដំណើរការនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងប្រកាន់យក "អភិក្រមអនុវត្តតាមជំហាន១" សំរាប់គ្រប់គ្រងដំណើរការផ្លាស់ប្តូរដ៏សំខាន់ និង ធំធេងនេះ ព្រមទាំងរៀបចំកម្មវិធីជាតិ និង ផែនការសកម្មភាព និង ថវិកា សំរាប់អនុវត្តកំណែទំរង់នេះ ។

III- យុទ្ធសាស្ត្រវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា :

១. វិសាលភាពនៃយុទ្ធសាស្ត្រវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ :

យុទ្ធសាស្ត្រវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ គឺជាសេចក្តីថ្លែងការណ៍ខាងគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល សំរាប់អនុវត្តចក្ខុវិស័យ ស្តីពីប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលនៅតាមថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ។ យុទ្ធសាស្ត្រវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ នឹងបញ្ជាក់អំពី ÷

- គោលដៅ និង អាទិភាពនៃយុទ្ធសាស្ត្រវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ ។

- ខ្លឹមសារជាមូលដ្ឋាននៃកំណែទំរង់ ដើម្បីសំរេចគោល ដៅ និង អាទិភាពនៃ យុទ្ធសាស្ត្រ វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ ។

-ការប្រែប្រួលទាំងឡាយខាងរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រង ដែលមានបច្ចុប្បន្ន។

២_ បណ្តាគោលដៅ និង អាទិភាពនៃយុទ្ធសាស្ត្រវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ :

គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍រយៈពេលវែង នៃយុទ្ធសាស្ត្រវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល គឺការអភិវឌ្ឍន៍យ៉ាងទូលំទូលាយ និង ប្រកបដោយចិរភាព ការពង្រឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះសំរាប់ខឿនសេដ្ឋកិច្ច ប្រកប ដោយភាពស្វាហាប់នៅមូលដ្ឋាន ដែលប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់រូបមានកាលានុវត្តភាព ស្មើៗគ្នា ក្នុងការចូលរួមកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន ការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និង ធនធានធម្មជាតិ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និង ការផ្តល់សេវាសាធារណៈ ប្រកបដោយគុណភាព ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការ របស់ប្រជាពលរដ្ឋ និង ការចូលរួមកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ដោយផ្តោតជាសំខាន់ទៅ លើក្រុមជនងាយរងគ្រោះ ក្រុមជនជាតិដើម ភាគតិច ស្ត្រី និង កុមារ ។

ការបង្កើត និង ការលើកកំពស់ការអភិវឌ្ឍន៍តាមបែបប្រជាធិបតេយ្យ នៅថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ នឹង អាចសំរេចបានយ៉ាង ប្រសើរនូវការពង្រឹងអភិបាលកិច្ចតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅកម្ពុជា ។

ការអភិវឌ្ឍន៍តាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនេះមានការពាក់ព័ន្ធ នឹង កិច្ចការ ៣ យ៉ាងដូចខាង ក្រោម ÷

មួយ : ការបង្កើតស្ថាប័ននៅថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ដែលមានតំណាងជាប់ឆ្នោត ដើម្បីជួយលើកកំពស់ ការចូលរួម

របស់ប្រជាពលរដ្ឋ សំដៅលើកកំពស់ការឆ្លើយតបចំពោះតំរូវការនៅមូលដ្ឋាន និងអនុញ្ញាតអោយមូលដ្ឋានធ្វើការសំរេចចិត្តប្រកាន់យកជំរើសនានាទាក់ទងនឹងការអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋានដែលមានគណនេយ្យភាពចំពោះសេចក្ដីសំរេច និង សកម្មភាពរបស់ខ្លួន ។

ពីរ : ការធានាអោយមានការផ្ដល់សេវា និង ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និង ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ។ ប្រការនេះ ទាមទារអោយបង្កើតឡើងនូវស្ថាប័ននៅថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ឃុំ សង្កាត់ ដែលមានរចនាសម្ព័ន្ធ និងប្រព័ន្ធ ព្រមទាំងសមត្ថភាពផ្នែករដ្ឋបាល និង ហិរញ្ញវត្ថុ ដែលអាចធានាចំពោះការផ្ដល់សេវា និង ហេដ្ឋារចនា សម្ព័ន្ធ ។

បី : ការធានាអោយសមាសភាគទាំងពីរខាងលើនេះមានទំនាក់ទំនងជាមួយគ្នាជាប្រចាំ ។ ដើម្បី សំរេចបាននូវគោលដៅនេះ ការផ្ដល់សេវា និង ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ត្រូវមានការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយស្ថាប័ននយោបាយនៅថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ។

ដូច្នេះទិសដៅនៃវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ គឺដើម្បីបង្កើត និង លើកកំពស់ការអភិវឌ្ឍន៍តាម បែបប្រជាធិបតេយ្យ នៅថ្នាក់ក្រោម ជាតិ ។

ដំណើរការកំណែទំរង់នេះ ត្រូវការពេលវេលាយូរ ប្រហែលជារហូតដល់ទសវត្សបន្ទាប់ ។ ហេតុនេះក្នុងការអនុវត្តត្រូវមានភាពទន់ភ្លន់ បត់បែន ដោយផ្អែកទៅលើមេរៀនបទពិសោធន៍ ដែលទទួលបានជាបន្តបន្ទាប់ក្នុងដំណើរការកែទំរង់នេះ ។

គោលដៅចំពោះមុខនៃយុទ្ធសាស្ត្រវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល គឺការ កសាងស្ថាប័នគ្រប់គ្រងនៅថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ដែលមានលក្ខណៈប្រជាធិបតេយ្យ មានការចូលរួម

មានគណនេយ្យភាព និង មានប្រសិទ្ធភាព ។

ក្នុងការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ និង ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃគោលដៅ យូរអង្វែង និង ចំពោះមុខរាជរដ្ឋាភិបាល នឹង ផ្តល់អាទិភាពទៅលើកិច្ចការដូចខាងក្រោម ÷

- រៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធស្ថាប័នឡើងវិញនៅថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ តាមរយៈការបង្កើតរដ្ឋបាល ឯកភាព និង ការពង្រឹងគណនេយ្យភាព របស់រដ្ឋបាលទាំងនេះ ចំពោះរាជរដ្ឋាភិបាល និង ចំពោះប្រជាពលរដ្ឋ នៅក្នុងដែនដីរបស់ខ្លួន ។

- ពង្រឹងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ តាមរយៈការបង្កើនភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវ និង ការបង្កើនធនធានរបស់រដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់សំរាប់ផ្តល់សេវាសាធារណៈ និង ការអភិវឌ្ឍន៍ ព្រមទាំងពង្រឹងសមត្ថភាព របស់រដ្ឋបាលខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ សំរាប់គាំទ្រដល់ឃុំ សង្កាត់ ។

៣-ខ្លឹមសារជាមូលដ្ឋានក្នុងការកែទំរង់ :

ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការតំរូវឱ្យមានកំណែទំរង់យ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ទៅលើប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង ដែលមានបច្ចុប្បន្ននៅថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ។ ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងគោលដៅចំពោះមុខ និង បណ្តាអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល កំណែទំរង់ត្រូវផ្តោតទៅលើកិច្ចការសំខាន់ៗដូចខាងក្រោម ÷

ក- បង្កើតរដ្ឋបាលឯកភាពនៅថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ហើយផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់រដ្ឋបាល ទាំងនោះក្នុងការរៀបចំអនុម័ត និងអនុវត្តផែនការអភិវឌ្ឍន៍ និងថវិកា ការគ្រប់គ្រងបុគ្គលិក ព្រមទាំងសំរបសំរួល

ការគ្រប់គ្រងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ និង ផ្ដល់សេវាសាធារណៈនៅក្នុងដែនដីរបស់ខ្លួន ។

ក្នុងន័យនេះ នៅថ្នាក់រដ្ឋបាលខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ត្រូវបង្កើតឱ្យមានក្រុមប្រឹក្សាមួយ តាមគោលការណ៍នៃលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យសេរី ដើម្បីធានាដល់កិច្ចដំណើរការការងាររបស់ថ្នាក់រដ្ឋបាលទាំងនោះ ប្រកបដោយតម្លាភាព និង គណនេយ្យភាព ។ ក្រុមប្រឹក្សាខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ត្រូវបង្កើតឡើងតាមការបោះឆ្នោតអសកល ។ ក្រុមប្រឹក្សានៅតាមថ្នាក់រដ្ឋបាលទាំងនេះ ត្រូវធានាអោយមានស្ត្រីចូលរួម ។ ក្រុមប្រឹក្សាមានប្រធានមួយរូប ដែលជ្រើសតាំងឡើងពីក្នុងចំណោមសមាជិកក្រុមប្រឹក្សា ។

ទន្ទឹមនេះ នៅថ្នាក់រដ្ឋបាលទាំងនេះ ត្រូវរៀបចំអោយមានគណៈអភិបាលមួយដែលរួមមាន អភិបាល អភិបាលរង និង សមាជិកមួយចំនួនតាមការចាំបាច់ ។ គណៈអភិបាលនេះ មានអភិបាលខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌជាប្រធាន ។

ខ- ដើម្បីឆ្លើយតបតាមសំណូមពរនៃការកែទំរង់នេះ ត្រូវធ្វើការផ្ទេរភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវ ខាងការងាររដ្ឋបាល និង ការគ្រប់គ្រងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋានទៅអោយ រដ្ឋបាលឯកភាពនៅខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់ ។ ទន្ទឹមនេះ ត្រូវពិនិត្យ និង កែសំរួលទំនាក់ទំនងខាងសារពើពន្ធ រវាងបណ្ដា ថ្នាក់រដ្ឋបាល និង ទំរង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីផ្ដល់ធនធានហិរញ្ញវត្ថុ សំដៅរៀបចំប្រព័ន្ធថវិកាឯកភាព មួយនៅថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ។ ព្រមជាមួយនេះ ត្រូវពង្រឹងទំនាក់ទំនងខាងស្ថាប័ន តាមខ្សែរយៈទទឹង និងខ្សែរយៈបណ្ដោយនៅគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់រដ្ឋបាល ដើម្បីបែងចែកភារកិច្ច

ទទួលខុសត្រូវ និងផ្ទេរធនធានសំរាប់ការផ្តល់សេវាសាធារណៈ ដោយត្រូវធានាអោយមានសង្គតិភាពជាមួយគោលនយោបាយ របស់ថ្នាក់ជាតិ ។

គ- ដើម្បីផ្តល់ការគាំទ្រយ៉ាងពិតប្រាកដដល់រដ្ឋបាលខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ពង្រឹងការទទួលខុសត្រូវរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ននានា នឹងត្រូវពិនិត្យឡើងវិញនូវតួនាទី ភារកិច្ច រចនាសម្ព័ន្ធចាត់តាំងរបស់ក្រសួង និង ស្ថាប័នថ្នាក់ជាតិអោយបានសមស្រប ។

៤-ការប្រែប្រួលអំពីការគ្រប់គ្រងថ្នាក់រដ្ឋបាលក្រោមជាតិ :

ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ តំរូវអោយមានការផ្លាស់ប្តូរយ៉ាងជ្រាលជ្រៅខាងរចនាសម្ព័ន្ធ និង មុខងារនៅគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់រដ្ឋបាល ។

ផ្អែកលើមូលដ្ឋាននេះ ប្រព័ន្ធ និង រចនាសម្ព័ន្ធនៅថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌនឹងត្រូវរៀបចំ ដូចខាងក្រោម ÷

ក-ការគ្រប់គ្រងថ្នាក់រដ្ឋបាលខេត្ត និងក្រុង (រួមមាន ក្រុងព្រះសីហនុ ក្រុងកែប និង ក្រុងប៉ៃលិន) :

- នៅថ្នាក់រដ្ឋបាលខាងលើនេះ ត្រូវបង្កើតនូវរដ្ឋបាលឯកភាពមួយ ដែលមានលក្ខណៈជា នីតិបុគ្គល ។ ភាពជានីតិបុគ្គលនេះត្រូវផ្តល់ដល់ខេត្ត ក្រុងទាំងមូល ដែលរួមមានដែនដី ប្រជាពលរដ្ឋ និង ក្រុមប្រឹក្សារបស់ខ្លួន ។

- ខេត្ត ក្រុងនីមួយៗត្រូវបង្កើតអោយមានក្រុមប្រឹក្សាខេត្ត ក្រុង តាមការបោះឆ្នោតអសកល ដោយអនុលោមតាមបទបញ្ញត្តិនៃច្បាប់

អង្គការ ។ ចំនួនអាសនៈនៃក្រុមប្រឹក្សាខេត្ត ក្រុង នឹងកំណត់ដោយផ្អែកតាមកត្តាភូមិសាស្ត្រ និង ប្រជាសាស្ត្រ ។ ក្រុមប្រឹក្សាខេត្ត ក្រុង មានអាណត្តិ ៥ ឆ្នាំ ។

- ខេត្ត ក្រុងនីមួយៗ ត្រូវរៀបចំអោយមានអភិបាលខេត្ត ក្រុងមួយរូប ដែលតែងតាំងដោយព្រះរាជក្រឹត្យ ។ អភិបាលខេត្ត ក្រុងមានអភិបាលរងមួយចំនួនជាជំនួយការ ដែលតែងតាំងឡើងដោយរាជរដ្ឋាភិបាល ។

- ខេត្ត ក្រុងនីមួយៗ ត្រូវរៀបចំអោយមាន គណៈអភិបាលខេត្ត ក្រុង ដែលមានអភិបាល អភិបាលរងខេត្ត ក្រុង និង សមាជិកមួយចំនួនតាមការចាំបាច់ ។ គណៈអភិបាលខេត្ត ក្រុង មានអភិបាលខេត្តក្រុងជាប្រធាន ។ គណៈអភិបាលខេត្ត ក្រុង ត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងការចាត់ចែងការងារនៅក្នុងខេត្ត ក្រុង របស់ខ្លួន ។

- ក្រុមប្រឹក្សាខេត្ត ក្រុង ជាអង្គការតំណាងប្រជាពលរដ្ឋក្នុងខេត្តក្រុង មានភារកិច្ចធ្វើការ ពិភាក្សា និង ផ្តល់ការយល់ព្រមលើផែនការនិង ថវិកាខេត្ត ក្រុង ព្រមទាំងពិនិត្យ និង វាយតំលៃបណ្តាសកម្មភាពរបស់អភិបាលខេត្ត ក្រុង គណៈអភិបាលខេត្ត ក្រុង និង រដ្ឋបាលឯកភាពខេត្ត ក្រុង ។ ក្នុងករណី ចាំបាច់អាចតំរូវអោយអភិបាលខេត្ត ក្រុងធ្វើការបំភ្លឺបញ្ហានានាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសេចក្តីសំរេចរបស់ខ្លួន ។ ក្រុមប្រឹក្សាមានសិទ្ធិអង្កេតលើករណីទាំងឡាយណាដែលខ្លួនយល់ឃើញថា មានសារៈសំខាន់ដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ដែលខ្លួនជាតំណាង ព្រមទាំងអាចផ្សព្វផ្សាយលទ្ធផលនៃការធ្វើអង្កេតនោះ និង ផ្តល់អនុសាសន៍ដល់គណៈអភិបាល ខេត្តក្រុង និង អភិបាលខេត្ត ក្រុង ។

- អភិបាលខេត្ត ក្រុងជាអ្នកចាត់ចែងការងារប្រចាំថ្ងៃរបស់ ខេត្ត

ក្រុង ។ អភិបាលខេត្ត ក្រុងជាតំណាងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងរដ្ឋមន្ត្រីនៃក្រសួង និង ស្ថាប័ននានារបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និង រដ្ឋបាល ខេត្ត ក្រុងរបស់ខ្លួន ។

- អភិបាលខេត្ត ក្រុងមានភារកិច្ចសំខាន់ៗ ដូចជាការថែរក្សាសន្តិសុខ សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ និង បណ្តាភារកិច្ចផ្សេងៗទៀតជំនួសមុខអោយថ្នាក់ជាតិ ព្រមទាំងការគ្រប់គ្រងកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ និង ការផ្តល់សេវាសាធារណៈក្នុងខេត្ត ក្រុងរបស់ខ្លួន ។ អភិបាលខេត្ត ក្រុង ត្រូវមានគណនេយ្យភាពក្នុងរាល់កិច្ចការរបស់ រដ្ឋបាលឯកភាពខេត្ត ក្រុង ចំពោះរាជរដ្ឋាភិបាល គណៈអភិបាលខេត្ត ក្រុង និង ក្រុមប្រឹក្សាខេត្ត ក្រុងរបស់ខ្លួន ។

- រដ្ឋបាលខេត្ត ក្រុងមានអគ្គលេខាធិការដ្ឋានមួយ និង ខុទ្ទកាល័យមួយ សំរាប់ជួយរាល់ការងារ របស់រដ្ឋបាលឯកភាពខេត្ត ក្រុង ។

- រដ្ឋបាលឯកភាព ខេត្ត ក្រុងមានភារកិច្ច គ្រប់គ្រងសកម្មភាពអភិវឌ្ឍន៍ និងផ្តល់សេវាសាធារណៈ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ស្របតាមបទបញ្ញត្តិនៃច្បាប់អង្គការ និង គោលនយោបាយទូទៅរបស់ជាតិ ។

- ខេត្ត ក្រុង ត្រូវមានថវិកាឯកភាព និង មានប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបុគ្គលិករបស់ខ្លួននៅថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ។ ខេត្តក្រុងមានសិទ្ធិទទួលថវិកាមួយចំណែក ឬ ថវិកាទាំងស្រុង ដែលប្រមូលបាននៅក្នុងខេត្ត ក្រុង និងអាចទទួលថវិកាផ្ទេរមកពីថ្នាក់ជាតិ (សំរាប់ចំណាយទូទៅ និងចំណាយជាក់លាក់តាមវិស័យ) ។ ទំហំថវិកា ទាំងនេះត្រូវសមល្មមនឹងទំហំភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវរបស់ខេត្ត ក្រុងក្នុងការផ្តល់សេវា ។

- អភិបាលខេត្ត ក្រុងមានភារកិច្ចត្រួតពិនិត្យអំពីនីត្យានុកូលភាព

ការងាររបស់ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ជំនួសមុខអោយថ្នាក់ជាតិ ។

ខ-ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលក្រុងភ្នំពេញ :

ចំពោះក្រុងភ្នំពេញដែលជារាជធានីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបង្កើតនូវរដ្ឋបាលឯកភាព មួយដែលមានលក្ខណៈជានីតិបុគ្គល ។

ការរៀបចំ និង ការប្រព្រឹត្តទៅ នៃក្រុមប្រឹក្សាក្រុង គណៈអភិបាលក្រុង អភិបាល អភិបាលរង ក្រុង អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន និង ខុទ្ទកាល័យក្រុងភ្នំពេញមានលក្ខណៈដូចខេត្ត ក្រុងដទៃទៀតដែរ ។

ក្រុងភ្នំពេញត្រូវចែកជាខណ្ឌ ។ ខណ្ឌត្រូវចែកជាសង្កាត់ ។ ខណ្ឌ និង សង្កាត់ គឺជាផ្នែកមួយនៃ រដ្ឋបាលឯកភាពក្រុងភ្នំពេញ ។

ដើម្បីលើកកំពស់លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ និង ការចូលរួម ខណ្ឌនីមួយៗចំណុះក្រុងភ្នំពេញត្រូវរៀបចំ អោយមានក្រុមប្រឹក្សាមួយ ដែលកើតចេញពីការបោះឆ្នោតអសកល ។ ក្រុមប្រឹក្សាខណ្ឌមានអាណត្តិ ៥ ឆ្នាំ ។

ខណ្ឌនីមួយៗ ត្រូវរៀបចំអោយមានអភិបាលខណ្ឌ ដែលតែងតាំងឡើងដោយរាជរដ្ឋាភិបាល ។ អភិបាលខណ្ឌ មានអភិបាលរង ខណ្ឌមួយចំនួនជាជំនួយការ ។

សង្កាត់នីមួយៗ ត្រូវរៀបចំអោយមានក្រុមប្រឹក្សាសង្កាត់ ដែលត្រូវបោះឆ្នោតជ្រើសរើសឡើង តាមច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ។

ខណ្ឌ និង សង្កាត់អនុវត្តមុខងារទាំងឡាយក្នុងនាមរដ្ឋបាលឯកភាពក្រុងភ្នំពេញ ស្របទៅតាមបទបញ្ញត្តិនៃច្បាប់អង្គការស្តីពីការគ្រប់គ្រងក្រុងភ្នំពេញ ។

ក្រុងភ្នំពេញត្រូវមានថវិកា ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបុគ្គលិកប្រហាក់ប្រហែល នឹងខេត្ត ក្រុងដទៃទៀតដែរ ។ ក្រុងភ្នំពេញមានសិទ្ធិទទួលបានថវិកាមួយចំណែក ឬ ថវិកាទាំងស្រុង ដែលប្រមូលបាននៅក្នុងក្រុង និង អាចទទួលថវិកាផ្ទេរមកពីថ្នាក់ជាតិ ។ ទំហំថវិកាទាំងនេះ ត្រូវសមល្មម នឹងទំហំភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវរបស់ក្រុងភ្នំពេញក្នុងការផ្តល់សេវា ។

គ-<u>ការគ្រប់គ្រងថ្នាក់រដ្ឋបាលស្រុក ខណ្ឌ (សំរាប់ស្រុក ខណ្ឌ នៅជនបទ)</u>:

- នៅថ្នាក់ស្រុក ខណ្ឌត្រូវបង្កើតនូវរដ្ឋបាលឯកភាពមួយដែលមានលក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែល នឹងថ្នាក់ខេត្ត ក្រុងដែរ ។

- ស្រុក ខណ្ឌនីមួយៗ ត្រូវបង្កើតអោយមានក្រុមប្រឹក្សាស្រុក ខណ្ឌតាមរយៈការបោះឆ្នោត អសកល ស្របតាមបទបញ្ញត្តិ ដែលមានចែងក្នុងច្បាប់អង្គការ ។ ចំនួនអាសនៈនៃក្រុមប្រឹក្សាស្រុក ខណ្ឌ នឹង កំណត់ដោយផ្អែកតាមភូមិសាស្ត្រ និង ប្រជាសាស្ត្រ ។ ក្រុមប្រឹក្សាស្រុក ខណ្ឌមានអាណត្តិ ៥ ឆ្នាំ ។

- ស្រុក ខណ្ឌនីមួយៗ ត្រូវរៀបចំអោយមានអភិបាលស្រុក ខណ្ឌមួយរូប ដែលតែងតាំងដោយ រាជរដ្ឋាភិបាល ។ អភិបាលស្រុក ខណ្ឌមានអភិបាលរងស្រុក ខណ្ឌមួយចំនួនជាជំនួយការ ។ ស្រុក ខណ្ឌ នីមួយៗត្រូវរៀបចំអោយមាន គណៈអភិបាលស្រុក ខណ្ឌ ដែលមានអភិបាល អភិបាលរងស្រុក ខណ្ឌ និង សមាជិកមួយចំនួនទៀតតាមការចាំបាច់ ។ គណៈអភិបាលស្រុក ខណ្ឌមាន អភិបាលស្រុក ខណ្ឌជាប្រធាន ។ គណៈអភិបាល ស្រុក ខណ្ឌត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងការចាត់ចែងការងារក្នុងស្រុក ខណ្ឌរបស់ខ្លួន ។

- អភិបាលស្រុក ខណ្ឌជាអ្នកចាត់ចែងការងារប្រចាំថ្ងៃ ត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងការរក្សាសន្តិសុខ សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ និង ការគ្រប់គ្រងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍របស់ស្រុក ខណ្ឌ ។ អភិបាលស្រុក ខណ្ឌ ត្រូវមានគណនេយ្យភាពចំពោះរាជរដ្ឋាភិបាល គណៈអភិបាលស្រុក ខណ្ឌ និង រដ្ឋបាលស្រុក ខណ្ឌរបស់ខ្លួន ។

- រដ្ឋបាលឯកភាពថ្នាក់ស្រុក ខណ្ឌ នឹងត្រូវទទួលមុខងារជាក់លាក់មួយចំនួនក្នុងការផ្តល់សេវាកម្ម និងការគ្រប់គ្រងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ ។

- ក្នុងដំណាក់កាលដំបូងនៃការកែទំរង់នេះ រដ្ឋបាលឯកភាពនៅថ្នាក់ស្រុក ខណ្ឌមិនទាន់ត្រូវ ចាត់ទុកជាថ្នាក់ថវិកាឡើយ ។ ថវិកា និង ការគ្រប់គ្រងបុគ្គលិករបស់ស្រុក ខណ្ឌ គឺជាផ្នែកមួយនៃថវិកា និង ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង បុគ្គលិករបស់ខេត្ត ក្រុង ។

ឃ-<u>ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលតំបន់ប្រជុំជន</u> :

- ចំពោះតំបន់ប្រជុំជន ដូចជាស្រុក ខណ្ឌទីរួមខេត្ត មួយចំនួន និង ឃុំ សង្កាត់ទីប្រជុំជនធំៗមួយចំនួន ត្រូវរៀបចំប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងដូចខាង ក្រោម÷

+ស្រុក ខណ្ឌទីរួមខេត្ត ក្រុង និង ស្រុក ខណ្ឌ ទីប្រជុំជនធំៗ ត្រូវរៀបចំបង្កើតនូវរដ្ឋបាលឯកភាពមួយប្រហាក់ប្រហែលនឹងស្រុក ខណ្ឌ ដទៃទៀតដែរ ប៉ុន្តែមានលក្ខណៈជានីតិបុគ្គល ។

+ ឃុំ សង្កាត់ ទីប្រជុំជន ដែលស្ថិតនៅក្រៅពីរាជធានីភ្នំពេញ និង ក្រៅទីរួមខេត្ត ក្រុង ត្រូវធ្វើការពង្រឹងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង ឃុំ សង្កាត់ បច្ចុប្បន្ន ដោយរៀបចំបង្កើត បន្ថែមនូវរចនាសម្ព័ន្ធបុគ្គលិកព្រមទាំងពង្រឹងសមត្ថភាព និង ផ្តល់ធនធានបន្ថែមសំដៅឱ្យឃុំ សង្កាត់ទាំងនោះ

ទទួលយកមុខងារថ្មីៗជាបន្ថែមទៀតក្នុងការគ្រប់គ្រង និង ចាត់ចែងទីប្រជុំជន ។

ដើម្បីលើកកំពស់សមត្ថភាពក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ទីប្រជុំជនឃុំ សង្កាត់ ទីប្រជុំជនមួយចំនួន ដែល មានព្រំប្រទល់ជាប់ៗគ្នា ត្រូវធ្វើការពិនិត្យឡើងវិញនូវព្រំប្រទល់របស់ឃុំ សង្កាត់ទាំងនោះដើម្បីធ្វើការកែសំរួល ឱ្យបានសមស្រប ។

ង-<u>ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់</u> :

- នៅថ្នាក់ឃុំ សង្កាត់ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានត្រូវបានបង្កើតឡើងរួចហើយ តាមរយៈការបោះឆ្នោតនៅមូលដ្ឋាន កាលពីខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០២ ។

ដូចនេះ ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រវិមជ្ឈការ វិសហមជ្ឈការនឹង ពង្រឹងធ្វើអោយកាន់តែស៊ីជំរៅថែមទៀតនូវដំណើរការវិមជ្ឈការនៅឃុំ សង្កាត់ ។

- ដើម្បីធានាអោយឃុំ សង្កាត់អនុវត្តបានពេញលេញនូវមុខងារផ្ទាល់ និង មុខងារជាភ្នាក់ងារ ស្របតាមច្បាប់ ភារកិច្ចក្នុងការផ្តល់សេវាសាធារណៈ នឹងត្រូវផ្ទេរអោយបានកាន់តែច្រើនឡើងៗ ទៅអោយឃុំ សង្កាត់។ អភិក្រមនៃការផ្ទេរ ឬការធ្វើប្រតិភូកម្មភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវ គឺត្រូវអនុវត្តជាជំហានៗ ដោយធ្វើ ការវាយតំលៃ និង រៀបចំចំណាត់ថ្នាក់ សមត្ថភាពរបស់ឃុំ សង្កាត់ទាំងអស់ ហើយអាចចាប់ផ្តើមផ្ទេរ ឬធ្វើប្រតិភូកម្មភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវថ្មីៗបន្ថែមទៀត ក្នុងការផ្តល់សេវាសាធារណៈអោយដល់ឃុំ សង្កាត់ណាដែល មានសមត្ថភាពមុខគេ ។

- យោងតាមខ្លឹមសារខាងលើនេះ ត្រូវរៀបចំច្បាប់ និង បទបញ្ញត្តិដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការផ្ទេរ ឬ ការធ្វើប្រតិភូកម្មភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវនេះ

រួមទាំងបែបបទក្នុងការផ្ទេរថវិកាពីមន្ទីរជំនាញតាមខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ទៅអោយឃុំ សង្កាត់ផងដែរ ។

- ធនធានហិរញ្ញវត្ថុរបស់ថ្នាក់ឃុំ សង្កាត់ ត្រូវរៀបចំ ដោយផ្អែកលើទំហំនៃការទទួលខុសត្រូវរបស់ឃុំ សង្កាត់ ។ ធនធានទាំងនេះរួមមាន÷ ការបង្កើនមូលនិធិឃុំ សង្កាត់ ដោយបង្កើនបន្ថែមនូវប្រភពផ្ទេរពីថវិកា ជាតិ ការបង្កើតប្រភពចំណូលផ្ទាល់របស់ឃុំ សង្កាត់ និង ការរំលែកចំណូលមួយចំណែកដែល ឃុំ សង្កាត់បានជួយប្រមូល ។

៥-ការកំណត់ បែងចែកភារកិច្ច និងការទទួលខុសត្រូវរវាងបណ្តា ថ្នាក់រដ្ឋបាល :

ការបែងចែកភារកិច្ច និង ការទទួលខុសត្រូវរវាងថ្នាក់ជាតិ និង រដ្ឋបាលថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង រវាងថ្នាក់រដ្ឋបាលទាំងនេះ ជាមួយនឹងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ត្រូវផ្អែកតាមគោលការណ៍ " ប្រសិទ្ធភាព ខ្ពស់បំផុត នៃការផ្តល់សេវាសាធារណៈរបស់ថ្នាក់រដ្ឋបាល ដែលនៅជិតគៀកជាងគេជាមួយប្រជាពលរដ្ឋ និង ការធានាគណនេយ្យភាពចំពោះប្រជាពលរដ្ឋ " ។

ទន្ទឹមនេះ ភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវរបស់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ឃុំ សង្កាត់ នឹងត្រូវកំណត់អោយបានច្បាស់លាស់ ដែលក្នុងនោះថ្នាក់នីមួយៗ ត្រូវទទួលភារកិច្ចជាក់លាក់មួយចំនួនហើយក៏ទទួលខុសត្រូវចំពោះលទ្ធផល នៃការបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួនផងដែរ ។ ច្បាប់អង្គការនឹងកំណត់អំពី បណ្តាភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវនៅ តាមវិស័យនីមួយៗរបស់ថ្នាក់រដ្ឋបាល ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ។ ទោះជា យ៉ាងនេះក៏ដោយ ក៏ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ដែលបង្កើតឡើងតាមរយៈការបោះឆ្នោត មានសិទ្ធិ ក្នុង

ការផ្តួចផ្តើមគំនិតទាំងឡាយ សំរាប់ជាគុណប្រយោជន៍របស់ប្រជាពលរដ្ឋ ក្នុងមណ្ឌលរបស់ខ្លួនហើយដែលមិនមែនជាភារកិច្ចផ្ទាល់របស់ថ្នាក់ រដ្ឋបាលណាមួយ ។

៦_ការកំណត់ចំណូល និងថវិកានៅតាមបណ្តាថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និងឃុំ សង្កាត់ :

- ការបែងចែកប្រភពចំណូលរវាងបណ្តាថ្នាក់រដ្ឋបាល ត្រូវតែស្របនឹងទំហំភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវ របស់ថ្នាក់រដ្ឋបាលនីមួយៗ ។ ការផ្ទេរភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវពីថ្នាក់រដ្ឋបាលមួយទៅថ្នាក់រដ្ឋបាលមួយទៀត ត្រូវដើរទន្ទឹមនឹងការបំពេញថវិកាបន្ថែម ។

- ថ្នាក់រដ្ឋបាលនីមួយៗ ត្រូវមានប្រភពចំណូលរបស់ខ្លួន ដែលរួមមាន ÷ ប្រភពចំណូលថវិកាផ្ទាល់ ប្រភពចំណូលដែលបែងចែកអោយថ្នាក់រដ្ឋបាលនីមួយៗ និង ប្រភពចំណូលថវិកាដែលផ្ទេរពីថ្នាក់លើ ។ កំណែទំរង់ក្នុងវិស័យនេះ ត្រូវផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើបញ្ហាគណនេយ្យភាពចំពោះមូលដ្ឋាន និង ការបង្កើតទំនាក់ទំនងប្រកបដោយតម្លាភាព រវាងទំហំនៃការផ្តល់សេវាសាធារណៈ និង ការប្រមូលចំណូល ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ក៏ត្រូវកំណត់អោយបានច្បាស់លាស់អំពីសិទ្ធិ និង អំណាចក្នុងការប្រមូលចំណូលនៅតាមថ្នាក់ រដ្ឋបាលនីមួយៗ ដើម្បីជៀសវាងភាពមិនច្បាស់លាស់ និង ការត្រួតភារកិច្ចគ្នា ។

- ប្រភេទពន្ធរបស់រដ្ឋបាលខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានត្រូវតែកំណត់ដោយច្បាប់ ។ បញ្ជីប្រភេទពន្ធនេះ គឺជាបញ្ជីច្បាស់លាស់ ។ ច្បាប់នឹងកំណត់ពីបញ្ជីប្រភេទពន្ធ និង កំណត់ អត្រាប្រមូល

ពន្ធទូទាំងប្រទេស និង អត្រាបែងចែករវាងបណ្តាថ្នាក់រដ្ឋបាល ។

- រដ្ឋបាលខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានមានសិទ្ធិទទួលចំណូលដែលបានមកពី ការផ្តល់សេវារបស់ខ្លួន ។ ចំណូលទាំងនេះនឹងត្រូវប្រមូលដោយថ្នាក់ដែលបានផ្តល់ សេវាទាំងនោះ ។ ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃគោលនយោបាយជាតិរដ្ឋបាលខេត្ត ក្រុង និង អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានអាចកំណត់អំពីរបៀប ឬ វិធីនៃការប្រមូលចំណូលទាំងនោះប្រកបដោយតម្លាភាព និង ប្រសិទ្ធភាពព្រមទាំងគ្រប់គ្រងប្រភពចំណូលប្រភេទនេះ ។

- ការផ្ទេរថវិកាអោយរដ្ឋបាលខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានត្រូវផ្អែកតាមរូបមន្តមួយដែលមានភាពជាក់លាក់ និងមានតម្លាភាព ។ ការផ្ទេរថវិការួមមានការផ្តល់ថវិកាប្រកបដោយសមភាព សំរាប់ចំណាយចាំបាច់របស់ថ្នាក់រដ្ឋបាលនីមួយៗ ការបំពេញថវិកាបន្ថែមសំរាប់អនុវត្តភារកិច្ចជាក់លាក់ និង ការផ្តល់ការលើកទឹកចិត្តដល់កិច្ចប្រឹងប្រែងប្រមូលចំណូល និង ដល់ការកែលំអការគ្រប់គ្រងចំណាយ ។

- កំណែទំរង់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ និង ទំរង់ការនានា មានគោលដៅពង្រឹងបន្ថែមទៀតនូវដំណើរការនៃការរៀបចំផែនការ កម្មវិធីនីយកម្ម ការរៀបចំថវិកា ការអនុវត្ត ការងារលទ្ធកម្ម ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ការងារគណនេយ្យ និង ការរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ការវាយតំលៃ និង ការធ្វើសវនកម្មទាំងផ្ទៃក្នុង និង ពីខាងក្រៅ ។ ទន្ទឹមនេះក៏គួររៀបចំប្រព័ន្ធសំរាប់លើកទឹកចិត្ត និង ដាក់ពិន័យតាមរយៈ ការផ្ទេរថវិកា ដើម្បីធានាអោយរដ្ឋបាលខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានអនុវត្តបានត្រឹមត្រូវ និង ច្បាស់លាស់តាមទំរង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុព្រមទាំងមានការទទួលខុសត្រូវចំពោះទង្វើរបស់ខ្លួន ។ កំណែទំរង់

នេះ ក៏មានទិសដៅបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ និង ពង្រឹងប្រព័ន្ធគណនេយ្យភាព ទាំងតាមខ្សែរយៈបណ្តោយទ្វេរទិស និង តាមខ្សែរយៈទទឹងផងដែរ ។ លើសពីនេះ ក៏ត្រូវរៀបចំ និង អនុវត្ត កម្មវិធីពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់រដ្ឋបាលខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ដើម្បីគាំទ្រដល់ដំណើរការនៃការប្រែប្រួលនេះ និង ដើម្បីធានាដល់កិច្ច ប្រតិបត្តិការរបស់រដ្ឋបាលខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។

IV- កម្មវិធីជាតិសំរាប់អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ :

១-សមាសភាគ និងលទ្ធផលរំពឹងទុកនៃកម្មវិធីជាតិ :

ដើម្បីសំរេចឱ្យបាននូវគោលដៅដូចមានចែងនៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ ទាមទារត្រូវមានការខិតខំប្រឹងប្រែងរយៈពេលយូរអង្វែង ។ ដូចនេះ គួររៀបចំកម្មវិធីជាតិរយៈពេល ៥ ឆ្នាំ សំរាប់អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការនេះ ។គោលដៅនៃកម្មវិធីជាតិ គឺការសំរេចឱ្យបាននូវលទ្ធផលរំពឹងទុកសំខាន់៣យ៉ាងដូចតទៅ ÷

មួយ : លទ្ធផលរំពឹងទុកខាងផ្នែកគោលនយោបាយ និងបទបញ្ញត្តិ

ពីរ : លទ្ធផលរំពឹងទុកខាងផ្នែកស្ថាប័ន និង

បី : លទ្ធផលរំពឹងទុកតាមវិស័យ ។

ក/-លទ្ធផលរំពឹងទុកខាងផ្នែកគោលនយោបាយ និងបទបញ្ញត្តិ

រួមមាន ÷ច្បាប់អង្គការ និង បទបញ្ញត្តិ នានាសំរាប់អនុវត្តច្បាប់អង្គការ ។

បទបញ្ញត្តិទាំងនេះ រួមបញ្ចូលផងដែរនូវបទបញ្ញត្តិនានា សំរាប់អនុវត្ត កំណែទំរង់ ហិរញ្ញវត្ថុតាមបែបវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ និង ការបែងចែកប្រភេទចំណូល និង ចំណាយសំរាប់ថ្នាក់រដ្ឋបាល ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ។ ទន្ទឹមនេះ ក៏ត្រូវរៀបចំគោលនយោបាយតាមវិស័យស្តីពីការបែងចែកភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវក្នុងការផ្តល់សេវា សាធារណៈ ដែលថ្នាក់ជាតិត្រូវផ្ទេរ ឬធ្វើ ប្រតិភូកម្មទៅអោយថ្នាក់រដ្ឋបាលនីមួយៗ ។ លើសពីនេះ ក៏ត្រូវរៀបចំបញ្ចប់ក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តិសំរាប់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ឃុំ សង្កាត់ធ្វើការប្រមូលចំណូលផ្ទាល់របស់ខ្លួន ព្រមទាំងកែសំរួល បទបញ្ញត្តិទាំងឡាយ ដែលមានជាធរមានអោយមានសង្គតិភាពជាមួយ នឹងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងដែលមានចែងក្នុងច្បាប់អង្គការ ។

ខ/-**<u>លទ្ធផលរំពឹងទុកខាងផ្នែកស្ថាប័ន</u>** រួមមាន ÷ ការពិនិត្យ និង កែសំរួលឡើងវិញនូវប្រព័ន្ធ គ្រប់គ្រងនៅថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ពង្រឹងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងឃុំ សង្កាត់ ដែលរួមមាន ការបង្កើតរដ្ឋបាល ឯកភាពនៅថ្នាក់ ខេត្ត ក្រុង និង ស្រុក ខណ្ឌ និង ការពិនិត្យឡើងវិញអំពីតួនាទី និង ភារកិច្ចរបស់បណ្តាក្រសួង និង ស្ថាប័ននៅថ្នាក់ជាតិ ។ ទន្ទឹមនេះក៏ត្រូវរៀបចំលិខិតបទដ្ឋានសំរាប់ពង្រឹងស្ថាប័ន សំដៅកែលំអការប្រមូលធនធានអោយមានប្រសិទ្ធភាព ដូចជាការវាយតំលៃប្រភពចំណូល ការប្រមូលចំណូល និង ការបែងចែក ចំណូល ។ល។ និង ការគ្រប់គ្រងចំណាយ ដូចជាសមត្ថភាពក្នុងការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសំរាប់ថ្នាក់រដ្ឋបាលខ្លួន ការរៀបចំកម្មវិធីវិនិយោគ ការរៀបចំថវិកាប្រចាំឆ្នាំ និង ច្រើនឆ្នាំ ការអនុវត្តផែនការ និង គំរោងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ ការធ្វើរបាយការណ៍

ហិរញ្ញវត្ថុ និង គណនេយ្យ ការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង ។ល។ ទន្ទឹម នេះ ក៏ត្រូវរៀបចំប្រព័ន្ធ និង ទំរង់ការនៃការផ្ទេរ ឬ ការធ្វើប្រតិភូកម្ម ក្នុងការផ្តល់សេវាសាធារណៈ ព្រមទាំងជំរុញកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និង កិច្ចសំរបសំរួលរវាងស្ថាប័ននៅថ្នាក់ជាតិ ជាមួយនឹងរដ្ឋបាល ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ។ ព្រមជាមួយនោះលទ្ធផលសំខាន់ខាង ផ្នែកស្ថាប័ន គឺការអនុវត្តភារកិច្ច របស់រដ្ឋ ក្នុងការផ្តល់ការគាំទ្រ និង ការត្រួតពិនិត្យគ្រប់សកម្មភាពរបស់ថ្នាក់រដ្ឋបាលទាំងនេះ ។ ទន្ទឹមនេះដែរ ក៏ត្រូវរៀបចំយន្តការ និង នីតិវិធីដើម្បីអោយក្រសួងមហាផ្ទៃ និង ក្រសួង ស្ថាប័ននានាធ្វើការពិនិត្យ នីត្យានុកូលភាព និងគុណភាពនៃការបំពេញ ភារកិច្ចរបស់បណ្តាថ្នាក់រដ្ឋបាល ។

គ/. **<u>លទ្ធផលរំពឹងទុកតាមវិស័យ</u>** គឺជាលទ្ធផលដែលរដ្ឋបាលខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់បានផ្តល់ នូវសេវា ផ្នែកហេដ្ឋារចនា សម្ព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមកិច្ច ក៏ដូចជាសេវាសាធារណៈផ្សេងៗ ទៀត ព្រម ទាំងការវិនិយោគសំរាប់គ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ និង កិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ សេដ្ឋកិច្ចសង្គមនៅមូលដ្ឋាន ។ការសំរេចអោយបាននូវលទ្ធផលនេះ ទាម ទារធនធានយ៉ាងច្រើនពីថវិការដ្ឋ និង ពីសហគមន៍អន្តរជាតិ សំរាប់ គាំទ្រថ្នាក់រដ្ឋបាលនីមួយៗ ក្នុងការរៀបចំ និង អនុវត្តផែនការ និង ថវិកា ព្រមទាំងសំរាប់គាំទ្រដល់មុខងារទាំងឡាយដែលថ្នាក់ជាតិបានរៀបចំ ហើយ បានផ្ទេរ ឬធ្វើប្រតិភូកម្មទៅអោយរដ្ឋបាលខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និងឃុំ សង្កាត់ជាអ្នកអនុវត្ត ។

ផ្អែកតាមលទ្ធផលរំពឹងទុកខាងលើនេះ ក្នុងរយៈពេល ៣ ឆ្នាំខាងមុខ

ត្រូវប្រឹងប្រែងសំរេចអោយបាននូវការងារជាអាទិភាព ដូចតទៅ ៖

- រៀបចំច្បាប់អង្គការ និង លិខិតបទដ្ឋានពាក់ព័ន្ធនានា ព្រមទាំងពិនិត្យ និង កែសំរួលលិខិត បទដ្ឋាននានា ដែលមានជាធរមាន ហើយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងនៅតាមខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ។

- រៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធរដ្ឋបាលឯកភាពនៅថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង និង ស្រុក ខណ្ឌ ។

- រៀបចំប្រព័ន្ធផែនការ និង ថវិកាឯកភាពនៅថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ។

- បង្កើតប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបុគ្គលិកនៅថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ដែលគ្របដណ្តប់មន្ទីរជំនាញ ទាំងអស់នៅក្នុងខេត្ត ក្រុង និង ការិយាល័យនៅតាមស្រុក ខណ្ឌ ។

- បង្កើតក្រុមប្រឹក្សាខេត្ត ក្រុង និង ស្រុក ខណ្ឌ ។

- កៀងគរ និង ផ្តល់ធនធាន ទាំងក្នុងស្រុក និង ពីបរទេស សំរាប់កិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ និង សំរាប់កសាង សមត្ថភាពរបស់រដ្ឋបាលខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ។

២. ការគ្រប់គ្រងកម្មវិធី :

ដើម្បីសំរបសំរួល និង គាំទ្រដល់ដំណើរការកំណែទំរង់វិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ ប្រកប ដោយប្រសិទ្ធភាព រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងរៀបចំកម្មវិធីជាតិមួយដូចខាងក្រោម ៖

រាជរដ្ឋាភិបាលបានបង្កើតគណៈកម្មការអន្តរក្រសួងមួយ សំដៅធានាអោយមានការ ចូលរួម ពិភាក្សាស្រុះស្រួលគ្នាពីក្នុង ចំណោមក្រសួងស្ថាប័ននានា នៃរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុងការរៀបចំច្បាប់អង្គការសំរាប់

គ្រប់គ្រងខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ លើមូលដ្ឋាននៃឯកសារក្របខ័ណ្ឌគោល-នយោបាយនេះ ។ គណៈកម្មការ អន្តរក្រសួងនេះ នឹងបញ្ចប់អាណត្តិរបស់ខ្លួននៅពេលដែលច្បាប់អង្គការសំរាប់គ្រប់គ្រងខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ត្រូវបានអនុម័តប្រកាសអោយប្រើជាផ្លូវការ ។

ក្នុងល័ក្ខខ័ណ្ឌនៃច្បាប់អង្គការនឹងបង្កើតអោយមានគណៈកម្មាធិការជាតិមួយ ដើម្បីសំរបសំរួល ក្នុងការអនុវត្តច្បាប់អង្គការទាំងនេះ និង ដើម្បីផ្តល់ការណែនាំ សំរបសំរួល គាំទ្រដល់ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ វិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ ។

គណៈកម្មាធិការជាតិនឹងអាចបែងចែកជាអនុគណៈកម្មការនានាតាមការចាំបាច់ ដើម្បីធានា អោយមានការចូលរួមពីក្រសួង ស្ថាប័នដែលមានការពាក់ព័ន្ធផ្ទាល់ ក្នុងដំណើរការកំណែទំរង់ វិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ ។

ត្រូវបង្កើតអោយមាន លេខាធិការដ្ឋានមួយ ដើម្បីធ្វើជាជំនួយការឱ្យគណៈកម្មាធិការជាតិ និង អនុគណៈកម្មការនានានៃគណៈកម្មាធិការជាតិ ។ លេខាធិការដ្ឋានត្រូវរៀបចំបង្កើតអោយមានផ្នែក ការងារនានា នឹងត្រូវអនុវត្តការងារស្របតាមការដឹកនាំ ណែនាំពីគណៈកម្មាធិការជាតិ ។

ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សាកំណែទំរង់រដ្ឋ គឺជាអ្នកសម្របសម្រួលអោយមានគោលនយោបាយសំដៅ ធ្វើសង្គតិភាពរវាងក្រុមប្រឹក្សាកំណែទំរង់ទាំង អស់ ។

ផ្អែកតាមគោលនយោបាយខាងលើនេះ ការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងកម្មវិធីជាតិ សំរាប់គាំទ្រដល់ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ ត្រូវផ្អែកលើគោលការណ៍ដូចខាងក្រោម ÷

- គណៈកម្មាធិការជាតិ គឺជាអ្នកណែនាំគោលនយោបាយ និង

សម្របសម្រួលគាំទ្រ ការអនុវត្ត និង កៀងគរហិរញ្ញប្បទានពីប្រភព ក្នុង និង ក្រៅប្រទេស គាំទ្រដល់កម្មវិធីជាតិ សំរាប់កំណែទំរង់ វិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ ។

- លេខាធិការដ្ឋាននៃគណៈកម្មាធិការជាតិជាអ្នកអនុវត្តការងារ ប្រចាំថ្ងៃ ក្រោមការដឹកនាំ ណែនាំពីគណៈកម្មាធិការជាតិ ។

អនុលោមតាមគោលនយោបាយកំណែទំរង់ខាងលើនេះ ភារកិច្ចភាគច្រើនក្នុងការគ្រប់គ្រងកិច្ច អភិវឌ្ឍន៍ និង ការផ្តល់សេវាសាធារណៈនឹងត្រូវប្រគល់ទៅអោយរដ្ឋបាលឯកភាពខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ។ ទន្ទឹមនេះ ភារកិច្ចមួយចំនួនក៏អាចប្រគល់ត្រង់ទៅអោយឃុំ សង្កាត់ផងដែរ ។

ក្នុងការកែទំរង់ ក្រសួង ស្ថាប័ន មានភារកិច្ចសំខាន់ៗដូចខាងក្រោម÷

+ **ក្រសួងមហាផ្ទៃ** : មានភារកិច្ចចម្បងៗ ដូចតទៅ ÷

-ផ្តល់ការគាំទ្រដល់កិច្ចប្រតិបត្តិការរបស់គណៈកម្មាធិការជាតិ ដែលមានភារកិច្ចក្នុងការសំរបសំរួលនិង គាំទ្រដល់កំណែទំរង់វិមជ្ឈការវិសហមជ្ឈការ និង កំណែទំរង់នានា ដែលមានការពាក់ព័ន្ធ ។

- ត្រួតពិនិត្យនីត្យានុកូលភាពលើរាល់សេចក្តីសំរេចរបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ព្រមទាំងសេចក្តីសំរេចនានារបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ។

- កសាងសមត្ថភាពរបស់រដ្ឋបាលនៅតាមថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ។

+ **ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ** : មានភារកិច្ចចម្បងៗដូចតទៅ ÷

- រៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រវិមជ្ឈការហិរញ្ញវត្ថុ ដែលមានសង្គតិភាពជាមួយ

យុទ្ធសាស្ត្រវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ និង កំណែទំរង់ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ។

- រៀបចំគោលនយោបាយ និង លិខិតបទដ្ឋានណែនាំនានាសំរាប់គ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុនៅតាមថ្នាក់ ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ។

- ពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់នាយកដ្ឋានហិរញ្ញវត្ថុមូលដ្ឋាន ដើម្បីផ្តល់ការគាំទ្រ និង ត្រួតពិនិត្យការ អនុវត្តកិច្ចការហិរញ្ញវត្ថុមូលដ្ឋានរបស់ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ។

+ **<u>រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានមុខងារសាធារណៈ</u>**

ផ្អែកតាមក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយ និង យុទ្ធសាស្ត្រកំណែទំរង់វិមជ្ឈការ វិសហមជ្ឈការ និង ច្បាប់អង្គការសំរាប់គ្រប់គ្រងខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ សង្កាត់ ចាំបាច់ត្រូវរៀបចំឡើងវិញនូវការចាត់ចែងការគ្រប់គ្រង ការតែងតាំង ការតម្លើងឋានន្តរសក្តិ ការងាររៀបចំបៀវត្សក្របខ័ណ្ឌ ការលើកទឹកចិត្ត និង វិន័យរបស់មន្ត្រីរាជការតាមថ្នាក់រដ្ឋបាលនីមួយៗ ។ ដើម្បីឆ្លើយតបតាមសំណូមពរនៃការកែទំរង់នេះ ច្បាប់ លិខិតបទដ្ឋាននានា សំរាប់គ្រប់គ្រងមន្ត្រីរាជការស៊ីវិលត្រូវធ្វើការពិនិត្យកែលំអឡើងវិញ ដើម្បីអោយមាន សង្គតិភាពជាមួយគោលនយោបាយ និង យុទ្ធសាស្ត្រវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ ។

+ **<u>ក្រសួង ស្ថាប័ននានា</u>** :

ក្រសួង ស្ថាប័ននានានៅថ្នាក់ជាតិ ត្រូវពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់ខ្លួនដើម្បី ÷

- រៀបចំគោលនយោបាយតាមវិស័យអោយមានសង្គតិភាពជាមួយគោលនយោបាយជាតិស្តីពី វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ និងច្បាប់អង្គការ

សំរាប់គ្រប់គ្រងខេត្តក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ឃុំ សង្កាត់ ។

-កសាងសមត្ថភាពគ្រប់គ្រងតាមវិស័យដល់ថ្នាក់រដ្ឋបាលនានា ។

- កំណត់និយាម និងបទដ្ឋានបច្ចេកទេសក្នុងការផ្តល់សេវា ។

- ត្រូវពិនិត្យការអនុវត្តរបស់មន្ទីរ ឬអង្គភាពជំនាញនៅតាមថ្នាក់រដ្ឋបាល និង គុណភាពនៃការ ផ្តល់សេវា ។

ផ្អែកតាម គោលការណ៍ខាងលើនេះ ការអនុវត្តកម្មវិធីជាតិនេះ មិនមែនជាបន្ទុកផ្ទាល់របស់ស្ថាប័ន ណាមួយដាច់តែម្នាក់ឯងឡើយ ហើយត្រូវអនុវត្តដោយបណ្តាក្រសួង និង ស្ថាប័នថ្នាក់ជាតិ និងមូលដ្ឋាន ។

៣-ការសាងភាពជាដៃគូ :

គោលការណ៍នានាដែលមានចែងក្នុងសេចក្តីថ្លែងការក្រុងរ៉ូម ស្តីពីសុខដុមនីយកម្ម នាខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៣ និង ការប្តេជ្ញារបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងការអនុវត្ត " សេចក្តីថ្លែងការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ស្តីពីសុខដុមនីយកម្ម " នាខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៤ គឺជាឯកសារស្នូលសំរាប់រៀបចំ និង គ្រប់គ្រងជំនួយបរទេស ដើម្បីអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ ។

-ការតម្រឹមជំនួយបរទេសជាមួយនឹងអាទិភាពរបស់កម្ពុជា :

ជំនួយបរទេស សំរាប់អនុវត្ត យុទ្ធសាស្ត្រវិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការត្រូវចូលរួមដោយផ្ទាល់ ក្នុងការអនុវត្តអោយបានសំរេច នូវការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រកំណែ ទំរង់វិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ ។ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងរៀបចំកម្មវិធីជាតិនេះ សំរាប់ជាក្របខ័ណ្ឌការងារក្នុងការរៀបចំ និងគ្រប់គ្រងជំនួយបរទេសក្នុងគោលដៅធានាអោយជំនួយបរទេសទាំងនេះ

ត្រូវបានប្រើប្រាស់ស្របនឹងបណ្តាអាទិភាពនៃកំណែទំរង់វិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។

- **<u>សុខដុមនីយកម្ម</u>** : រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងត្រូវប្រកាន់យកអភិក្រម គ្របដណ្តប់ទូទាំងកម្មវិធី ក្នុងការប្រើប្រាស់ជំនួយបរទេសសំរាប់គាំទ្រដល់ ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ តាមរយៈកម្មវិធីជាតិ និង ផែនការសកម្មភាពថវិកា ។ ក្នុងន័យនេះ ការរៀបចំខាងស្ថាប័ន និង ការអនុវត្តភាពជាដៃគូ នឹងត្រូវរៀបចំដូចខាងក្រោម ÷

- រាជរដ្ឋាភិបាល នឹងបង្កើត " វេទិការាជរដ្ឋាភិបាល ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ សំរាប់គាំទ្រវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ " ។ នេះជាវេទិកាសំរាប់ពិគ្រោះ យោបល់កៀងគរធនធាន និង វាយតំលៃវឌ្ឍនភាពក្នុងការអនុវត្តកម្មវិធី ជាតិ សំរាប់អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ នៃកំណែទំរង់វិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ ។ វេទិកានេះក៏ជា កាលានុវត្តភាពសំរាប់ពង្រឹងភាពជាដៃគូផងដែរ ហើយ ត្រូវប្រារព្ធធ្វើឡើងយ៉ាងតិចមួយឆ្នាំម្តង ដោយអញ្ជើញ ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំង អស់ ទាំងខាងរាជរដ្ឋាភិបាល ទាំងខាងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ចូលរួម ។

ទន្ទឹមនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងរៀបចំយន្តការមួយ សំរាប់ជួយ គណៈកម្មាធិការជាតិ ក្នុងការរៀបចំវេទិកា រាជរដ្ឋាភិបាល និង ដៃគូ អភិវឌ្ឍន៍សំរាប់គាំទ្រកំណែទំរង់វិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ ព្រម ទាំងជួយតាមដានវាយតំលៃការផ្តល់ជំនួយខាងបច្ចេកទេស ហិរញ្ញវត្ថុ និង ការគ្រប់គ្រង ការចាត់ចែង ប្រើប្រាស់ជំនួយទាំងនេះសំរាប់កម្មវិធីជាតិ ។

នៅក្នុងការ កៀងគរការគាំទ្រទាំងនេះ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍អាចផ្តល់ ការគាំទ្រដល់កម្មវិធីជាតិ និង ផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរបស់ខ្លួនទៅក្នុងកញ្ចប់ មូលនិធិមួយ ។ ក្នុងករណីដែលដៃគូអភិវឌ្ឍន៍មិនអាចទទួលអភិក្រមនេះ

ហើយចង់រក្សាធនធានរបស់ខ្លួនសំរាប់គាំទ្រសកម្មភាពជាក់លាក់ណា មួយ នៅក្នុងផែនការសកម្មភាព ឬ តំបន់ភូមិសាស្ត្រជាក់លាក់មួយ យន្តការ នេះនឹង ពិនិត្យ និង ផ្តល់យោបល់ដើម្បីស្នើសុំការយល់ព្រមពីគណៈកម្មាធិការជាតិ ។

៤_ ទិធានការគ្រុខជំណាត់កាលអន្តរកាលៈ

ដើម្បីធានាអោយមានសង្គតិភាពរវាងក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយ និង ក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ គណៈកម្មការ អន្តរក្រសួង សំរាប់រៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ នឹងត្រូវទទួលអាណត្តិការងារជាបន្ថែមទៀត ក្នុងការពិនិត្យពិភាក្សាឯកភាព លើសេចក្តីព្រាងឯកសារយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពី កំណែទំរង់វិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ ដើម្បីស្នើសុំការអនុម័តពីរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ។

ក្នុងពេលដែលកំពុងរៀបចំច្បាប់អង្គការសំរាប់គ្រប់គ្រង ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ កម្មវិធីសិលា នឹងត្រូវបន្តការងាររបស់ខ្លួនរហូតដល់ដំណាច់ឆ្នាំ ២០០៦ ហើយក្រសួងមហាផ្ទៃ នឹងត្រូវរ៉ាប់រងបន្តពីគណៈកម្មាធិការជាតិគាំទ្រឃុំ សង្កាត់ ។

កំណែទំរង់វិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ និង ការរៀបចំឡើងវិញនូវរចនាសម្ព័ន្ធ និង ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងនៅថ្នាក់រដ្ឋបាលខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ការបន្តពង្រឹងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបច្ចុប្បន្ននៅថ្នាក់ឃុំ សង្កាត់ គឺជាដំណើរការកំណែទំរង់ដ៏ជ្រាលជ្រៅ ដែលមានផលប៉ះពាល់មកលើគ្រប់ទិដ្ឋភាពនៃការគ្រប់គ្រងនៅកម្ពុជា ។

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានធ្វើការប្តេជ្ញាចិត្តយ៉ាងមុតមាំថា នឹងជំរុញដំណើរការកំណែទំរង់នេះ ស្របតាមឯកសារគោលនយោបាយនេះ ។

ទន្ទឹមនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាសង្ឃឹមថា គោលនយោបាយកំណែទំរង់នេះ នឹងទទួលបានការគាំទ្រ និង ចូលរួមដោយឥតសំចៃពីគ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ននៃរាជរដ្ឋាភិបាលពី មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល នគរបាលជាតិ កងយោធពលខេមរភូមិន្ទ គ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ពីគណបក្សនយោបាយ នានា សង្គមស៊ីវិល និង ផ្នែក ឯកជន រួមទាំងប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជាទាំងមូល ក៏ដូចជាដៃគូអ្នកផ្តល់ជំនួយនានារបស់កម្ពុជា សំដៅនាំកម្ពុជាអោយឈានឆ្ពោះទៅរកវឌ្ឍនភាពសេដ្ឋកិច្ច និង សង្គមលើគ្រប់ផ្នែក ។

ឯកសារស្តីពី ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រសំរាប់កំណែទំរង់វិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការនេះ ត្រូវបាន អនុម័តដោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានៅក្នុងសម័យប្រជុំពេញអង្គគណៈរដ្ឋមន្ត្រី នាថ្ងៃទី ១៧ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៥ ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៧ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៥

KINGDOM OF CAMBODIA
NATION RELIGION KING

ROYAL GOVERNMENT OF CAMBODIA

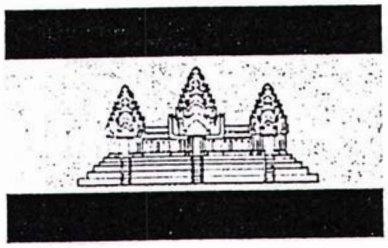

STRATEGIC FRAMEWORK FOR DECENTRALIZATION AND DE-CONCENTRATION REFORMS

17 June 2005

Table of contents

Introduction

I Present systems of management

1-Contents of the constitution..........................38

2-Current management systems at sub-national levels..39

3-General situation of management at provincial /municipal district/khan and commune/sangkat level.......39

II Vision of the Royal Government of Cambodia

1-Vision of the Royal Government of Cambodia in the formulation of management systems of province / municipality district / khan and commune/sangkat administrations 42

2-Basic principles for decentralization and deconcentration reforms...44

3-Methods of reforms implementation..................45

III Decentralization and Deconcentration strategy of the Royal Government of Cambodia

1-Scope of decentralization and deconcentration strategy...45

2-Objectives and priorities of decentralization and deconcentration strategy 46

3-Basic substances of Reform..............................48

4-Changes of management of sub-national administration 49

5-Assignment of duties and responsibilities between the different levels of administration ..56

6-Revenues and budget of provinces /municipalities districts/khans and communes/sangkats 56

IV National program for The implementation of decentralization and deconcentration strategy

1-Components and Expected outputs of the national program:..58

2-Program management 61

3-Parnership building 64

4-Interim measures 66

Introduction

The Strategic Framework for Decentralization and De-concentration Reforms is the policy document of the Royal Government that presents the vision and the basic principles of the Royal Government that guides the process of governance reform at provincial/municipal, district/khan and commune/sangkat levels.

This policy document will identify the objectives of the national decentralization and deconcentration reforms strategy and methods to develop management structures at provincial/municipal, district/khan and commune/sangkat levels in order to achieve the objectives of decentralization and deconcentration reforms strategy.

This document will also describe the scope of the national program for the implementation of decentralization and deconcentration strategy and also the structures for the management of the program.

This document is a framework to guide all reforms affecting management systems at provincial/municipal, district/khan and commune/sangkat levels. All policies, legal instruments and operational procedures of ministries and institutions of the Royal Government relating to management, distribution of responsibilities and resources to provincial/municipal, district/khan and commune/sangkat levels must be consistent with the objectives and principles of the decentralization and deconcentration strategy in order to facilitate the development of management systems and structures. At the same time, the strategic framework is also a main document to divide the powers and the duties between the levels of administration.

I. Present systems of management

1. Contents of the Constitution

According to the Constitution of the Kingdom of Cambodia, Cambodia is a unitary state. The territory of the Kingdom of Cambodia is divided into provinces and municipalities. Province is divided into districts and district is divided into communes. Municipality is divided into khans and khan is divided into sangkats. In Cambodia, there are 20 provinces, 4 municipalities, 171 districts, 14 khans, 1,510 communes and 111 sangkats.

Chapter 13, Article 146 of the Constitution of the Kingdom of Cambodia provides that " Provinces/municipalities, district khan and commune/sangkat shall be managed in accordance with an organic law." The organic law being prepared shall reflect the national decentralization and deconcentration strategy as defined in this document. The law is also a basic legal framework for the implementation of decentralization and deconcentration strategy.

2. <u>Current management systems at sub-national levels</u>: Currently, sub-national management systems are divided into three levels: province/municipality, district/khan and commune/sangkat.

- At district/khan and provincial/municipal levels, we have put into operation departments or agencies that are vertical lines from the national level. The affairs of the departments or agencies are coordinated by the representative of the Royal Government, i.e. provincial municipal and district/Khan governors.

- At commune/sangkat level, Commune/Sangkat Councils have been established by direct, free and fair elections (February 2002).

3. <u>General situation of management at provincial muncipal, district/Khan and commune/Sangkat levels</u>

A. <u>At provincial/municipal level:</u> the system of management is centralized. Sectoral departments execute policies and plans of the line ministries and institutions at the national level. This management system is fragmented by vertical/ lines and coordination of horizontal activities at provincial municipal level faces with many difficulties. This management system does not have coherence in the planning, budgeting and personnel management in provinces/municipalities.

As the representative of the Royal Government, the provincial/municipal governor has duties to maintain security and social order and is delegated powers by the national level to support, control legality and activities of commune/ sangkat. Furthermore, the provincial/municipal governors also have duties to coordinate, promote and guide the objectives of departments in province/municipality in accordance with the policies of the Royal Government. However, in practice, many sectoral development programs have been formulated and managed in the form of centralization. Provincial/municipal sectoral departments perform their duties directly and are responsible to their line ministries and institutions at the national level. Some overlapping duties and structures cause difficulties for coordination at this level. While there is no regulatory framework creating "Unified Administration System", the provinces/municipalities cannot prepare plan, budget, manage personnel and coordinate the full delivery of services and development.

B. <u>At district/khan level:</u> coordination and management is generally weak. The system of accountability is implemented by vertical lines at each sector. Some ministries and institutions do not have their offices at district/khan level. Some others are operating outside district/khan administration. Another problem is the lack of consistency in the areas of operation in the delivery of public services of some ministries

and institutions at district/khan level and the administrative boundaries of district/khan. Different sizes of districts/khans also create difficulties in providing efficient and important basic services, especially social services. Therefore, increasing the efficient provision of public services at district/khan level requires the development of a mechanism, taking into consideration the accountability of districts/khans to citizens.

C. <u>At Commune/Sangkat level</u>: Commune/Sangkat Councils have been in operation for more than three years. They have prepared and implemented commune plans and budgets. Commune/Sangakt Councils have their own functions as defined in an organic law. However, in practice, commune/sangkat administrations are not officially assigned duties to provide services to citizens. As for agency functions, commune/sangkat administrations have just been assigned the task of civil registration and registration of voters only. Although the organic law gives authority to communes/sangkats to have access to own sources of revenues, communes/sangkats have so far received revenue from only one source, i.e. the transfer of national budget through the Commune/Sangkat Fund. Furthermore, the capacity of the commune/sangkats is low, inter-commune/Sangkat cooperation has not yet been put in place, management systems and structures at provincial/ municipal level for provision of support and control legality of local administration has not been strengthened.

In short, up to now, the relations between ministries and institutions at national, provincial/municipal and district/khan levels have not been clear, whether it is in the forms of centralization, decentralization or deconcentration. The strongest system at the present is centralization. Some duplicate and unclear duties create many difficulties in the coordination and provision of public services and effective

and sustainable development at provincial/municipal and district/khan levels.

In this regard, reforms of provincial/municipal and district/ Khan administrations following decentralization and deconcentration and the continued reforms of commune/ Sangkat are necessary.

II. Vision of the Royal Government of Cambodia

1. Vision of the Royal Government of Cambodia in the formulation of management systems of province municipality, district/Khan and commune/Sangkat administrations

The Royal Government will develop management systems of provincial/municipal, district/khan and commune/sangkat levels based on the principles of "democratic participation." This system will operate with transparency and accountability in order to promote local development and delivery of public services to meet the needs of citizens and contribute to poverty reduction within the respective territories.

In accordance with the Constitution of the Kingdom of Cambodia, the Royal Government will establish management systems of provincial/municipal, district/ khan and commune/ sangkat administrations based on the following principles:

- a unified administration will be put in place at provincial/municipal and district/ khan levels. This unified administration will be accountable to the Royal Government and to citizens within its territory aiming at strengthening unified body of the state.

- At commune/sangkat level, even though local authority has been established by the elections organized in February 2002, the Royal Government

needs to strengthen and improve them so that they are more effective in responding to the needs for development and poverty reduction.

According to the reforms mentioned above, the unified administrations at provincial/ municipal and district/khan levels will coordinate public administrative activities within their territories aimed at promoting the development and provision of public services to answer the needs of citizens.

At commune/sangkat level, Commune/Sangkat Councils will take up more important roles in planning, budgeting, undertaking local development and providing basic public services. Commune/Sangkat Councils will perform their own functions as defined in the law and delegated functions.

To respond to the principles of reforms, province municipality, districts/khans and communes/sangkats will have authorities to be defined in the legal framework. At the same time, they have to implement national policies and programs in accordance with the provisions of various laws and legal instruments. Within the legal framework, any affairs that are not given by law to any level of administration, provinces/municipalities, districts/khans and communes/ sangkats may make decisions and implement projects and programs to meet local needs and priorities.

To support this reform policy, the national level must clearly define in law and various legal instruments the duties of provinces/municipalities, districts/khans and communes/ sangkats based on the capacity of each level in delivering public services, managing development and financial resources (including revenues from their own sources and national transfers) so that effective management at each level of administration is ensured. However, activities which are of strategic national importance will remain the responsibility

of the national level.

2. Basic principles for decentralization and deconcentration reforms:

Reforms of management systems of provincial/municipal, district/khan and commune/sangkat administrations have the following two strategic goals:

- First: to strengthen and expand local democracy;
- Second: to promote local development and to reduce poverty.

Therefore, reform will be developed based on the following important principles:

- **Democratic representation:** the reforms will strengthen the roles of councils at provincial/municipal, district/ khan and commune/sangkat administrations to be established in accordance with the principles of democracy by expanding their powers, duties, responsibilities and resources.

- **Participation of the people:** the reform will introduce systems and procedures to ensure that people, especially women, vulnerable groups and indigenous minorities can participate in decision-making at provincial/municipal, district/khan and commune sangkat levels.

- **Public sector accountability:** Reform will strengthen accountability at all levels of administration and facilitate citizens' oversight of the administrative and financial affairs of those administrations.

- **Effectiveness:** Reform will bring public services closer to users by allowing citizens to participate in

planning and monitoring public services in order to meet local needs and priorities. The reform will also improve administration and coordination, strengthen the management capacity of provinces/municipalities, districts/khans and communes/sangkats in order to promote the quality of services and expand the delivery of public services.

- **Focusing on poverty reduction:** the reform will strengthen local capacity in using resources to support poverty reduction activities, especially vulnerable groups, indigenous minorities and women and children in order to achieve the Millennium Development Goals of Cambodia.

3. Methods of reforms implementation

The Royal Government recognizes that in order to achieve the vision of reform of management systems at provincial/ municipal, district/khan and commune/sangkat levels, it requires time, national conscience, sustained commitment, the change of attitudes and working habits and the concerted efforts of all stakeholders to develop the necessary legal and regulatory systems and restructure the existing management systems to further deepen democratization process being implemented. To ensure sustainability of this process, the Royal Government will adopt "a phasing approach" to manage this important and great change and develop national programs, action plans and budgets to implement the reform.

III. Decentralization and deconcentration strategy of the Royal Government of Cambodia

1. Scope of decentralization and deconcentration strategy

The decentralization and deconcentration strategy is the

policy statement of the Royal Government for the implementation of the vision of management systems of provincial/municipal, district/khan and commune/sangkat administrations. Decentralization and deconcentration strategy will identify:

- The objectives and priorities of decentralization and deconcentration strategy

- The basic substance of reforms in order to achieve the objectives and priorities of decentralization and deconcentration strategy;

- Changes in the present management structures.

2. Objectives and priorities of decentralization and deconcentration strategy

The long-term development objective of decentralization and deconcentration strategy of the Royal Government is to achieve broad-based and sustainable development and strengthen vibrant local economic foundations so that every citizen has equal opportunity to participate in local development, effective environment and natural resource management and delivery of quality public services to meet the needs of citizen and poverty reduction by focusing on vulnerable groups, indigenous minorities, women and children.

Establishing and promoting democratic development at provincial/municipal, district/ Khan and commune/Sangkat levels can best achieve the expansion of democratic governance in Cambodia.

Democratic development involves the following three issues
Firstly: creating institutions at provincial/municipal, district/ Khan and commune/Sangkat levels that have elected

representatives will promote citizens' participation, response to local needs and allow localities to make decisions and choices relating to local development in a way that is accountable for their decisions and actions.

Secondly: ensuring the delivery of services and infrastructures and poverty reduction. This requires creating institutions at provincial/municipal, district/ Khan and commune/Sangkat levels with structures and systems and administrative and financial capacity that can ensure the delivery of services and infrastructures.

Thirdly: ensuring that the above two components interact with each other regularly. For this purpose, services and infrastructures must be provided in consultation with political institutions at provincial/municipal, district/Khan and commune/ Sangkat levels.

Therefore, the objective of decentralization and deconcentration is to establish and promote democratic development at sub-national level.

The reforms process takes times, perhaps it will extend over to the next decade. Therefore, there will be flexibility in the implementation based on lessons learned and experience gained during the reforms process.

The immediate objective of the decentralization and deconcentration strategy of the Royal Government is to develop democratic, participatory, accountable and effective institutions of management at provincial/municipal, district/ khan and commune/ sangkat levels. .

In the implementation of the decentralization and deconcentration strategy within the long-term and immediate objectives, the Royal Government will give priority to the following issues:

- Restructure institutional structures at provincial/ municipal and district/Khan levels through the establishment of unified administrations and strengthen accountability of the administrations to the Royal Government and to citizens within the territories.

- Strengthening commune/sangkat administration by increasing the responsibilities and resources of commune/sangkat administrations to deliver services and develop and strengthening the capacity of provincial/municipal and district/khan administrations to provide support to communes/sangkats.

3. Basic substances of reform:

The implementation of the decentralization and deconcentration strategy requires the major reform of the current management systems at provincial/municipal, district/ khan and commune/sangkat levels. In order to meet the immediate objectives and priorities of the Royal Government, the reform has to focus on the following important issues:

A. Create unified provincial/municipal and district/khan administrations and empower these administrations to prepare, adopt and implement development plan and budgets, manage staff and coordinate the development and delivery of public services within their territories.

In this regard, councils of provincial/municipal and district khan administrations will be established based on the principles of free democracy to ensure transparent and accountable performance of these administrations. Provincial/municipal and district/khan councils will be established by indirect elections. Women representatives in the councils at these administrations must be ensured. The councils will have a chairperson to be selected from among councilors.

A governing board composed of the governor, deputy governors and a number of necessary members will also be established in these administrations. The governing board will be chaired by the provincial/municipal or district/khan governor.

B. As a response to the need for reform, the responsibility for administration and local development management will be transferred to the unified administrations at provincial/ municipal and district/khan levels and commune/sangkat local authority. At the same time, inter-governmental fiscal relations between different levels of administration and financial management procedures will be revised in order to develop unified budget systems at provincial/municipal, district/khan and commune/sangkat levels. Horizontal and vertical institutional relations at all levels of administration will also be strengthened to divide tasks and responsibilities and transfer resources for delivery of public services by ensuring consistency with national policy.

C. In order to provide real support to provincial/municipal, district/khan and commune/sangkat administrations, attention must be paid to strengthen responsibilities of ministries and institutions and roles, duties and organizational structures of ministries and institutions at national level will be appropriately revised.

4. Changes of management of sub-national administrations

The implementation of decentralization and deconcentration strategy requires major changes of structures and functions of all levels of administration.

Against this background, systems and structures at provincial/municipal and district/ khan levels will be established as follows:

A. **<u>Management of provincial and municipal administrations (including Sihanouk Ville, Kep and Pailin)</u>**

- Unified administrations with the status of legal entity will be established at these administrations. The legal entities will be given to the entire province and municipality, including its territory, citizens and council.

- Provincial/municipal council will be established in each province/municipality by indirect election based on the provisions of an organic law. The number of seats of provincial/municipal council will be determined based on geographic and demographic factors. A provincial/municipal council will have a five-year mandate.

- Each province/municipality will have a provincial municipal governor to be appointed by a Royal Decree. The provincial/municipal governor will have a number of deputy governors as assistants to be appointed by the Royal Government.

- Each province/municipality will have a board of provincial/municipal governors composed of the provincial/municipal governor, deputy governors and a number of members as necessary. The board of provincial/municipal governors will be chaired by the provincial/municipal governor. The board of the provincial/municipal governors will be responsible for job performance within the province/municipality.

- The provincial/municipal council is an organization representing citizens in province/municipality and will have duties to discuss and approve provincial/ municipal budgets and plans and evaluate the activities of the provincial/municipal governor, the board of provincial/municipal governors and the

provincial/municipal unified administration. When necessary, it may request a provincial/municipal governor to clarify any issue relating to his/her decision. The council is entitled to investigate any case that it deems important to citizens that it represents and disseminate the results of the investigation and give recommendations to the board of provincial/municipal governors and the provincial/ municipal governor.

- The provincial/municipal governor will undertake the daily affairs of the province/municipality. The provincial/municipal governor is the representative of the Royal Government, ministers and heads of institutions of the Royal Government and provincial municipal administration.

- The provincial/municipal governor will have important duties such as maintaining security, public order and delivery of public service within the province municipality. The provincial/municipal governor will be accountable for all affairs of the provincial/municipal administration to the Royal Government, the board of provincial/municipal governors and the provincial municipal council.

- The provincial/municipal administration will have a secretariat general and a cabinet to assist the work of the provincial/municipal unified administration.

- The provincial/municipal unified administration will have duties to manage development activities and deliver public services and infrastructures in accordance with the organic law and overall national policy.

- The province/municipality will have an unified budget

and have local staff management system in the province/municipality. The province/municipality is entitled to receive part or whole of the budget collected in province/municipality and may receive transfers of national budget (for general expenses and specific expenses of sector). The size of budget will correspond to responsibilities of the province/ municipality for the delivery of services.

- The provincial/municipal governor will have duties to control the legality of the performance of district/khan and communes/sangkats on behalf of the national level.

B. <u>Administrative management of Phnom Penh</u>:

Phnom Penh, the capital city of the Kingdom of Cambodia, will have a unified administration with a status of a legal entity.

The organization and functioning of the Phnom Penh municipal council, the board of municipal governors, the municipal governor and deputy governors, secretariat general, cabinet will be the same as in other provinces/ municipalities.

Phnom Penh is divided into khans. A khan is divided into sangkats. Khans and sangkats are part of unified administration of Phnom Penh.

To promote democracy and participation, each khan in Phnom Penh will have a council to be established by an indirect election. Khan council will have a five-year mandate.

Each khan will have a khan governor to be appointed by the Royal Government. The khan governor will have a number of khan deputy governors as assistants.

Each sangkat will have a sangkat council to be elected in accordance with the Law on Elections of Commune/Sangkat Councils.

khans and sangkats will perform functions on behalf of the Phnom Penh unified administration in accordance with provisions of the Law on Management of Phnom Penh.

Phnom Penh will have an unified budget and have a system of staff management similar to that of other provinces/ municipalities. Phnom Penh is entitled to receive part or whole of the budget collected in the capital city and may receive transfers of national budget. The size of budget must correspond to the responsibilities of Phnom Penh in delivering services.

C. Management of districts/khans administration (for rural district/Khan)

- At district/khan level, a unified administration will be established similar to that at provincial/municipal level.

- At each district/khan, a district/khan council will be established by an indirect election in accordance with the provisions of the organic law. The number of seats of the district/khan council will be determined by geographic and demographic factors. The district khan council will have a five-year mandate.

- Each district/khan will have a district/khan governor to be appointed by the Royal Government. A district/ khan governor will have a number of district/khan deputy governors as assistants. Each district/khan will have a board of district/khan governors composed of the district/khan governor, deputy governors and a number of members as necessary. The board of

district/khan governors will be chaired by a district/khan governor. The board of district/khan governors will be responsible for undertaking the affairs of the district/khan.

- The district/khan governor who undertakes daily activities will be responsible for the security, public order and development management of the district/khan. The district/khan governor will be accountable to the Royal Government, district/khan board of governors and district/khan administration.

- The district/khan unified administration will have some specific responsibilities for the delivery of services and development management.

- At the initial stage of reforms, the district/khan unified administration will not have a budget. The budget and the management of district/khan staff will be part of the provincial/municipal budget and staff management.

D. <u>Administrative management of urban areas</u>

For urban areas, such as districts/khans in provincial towns and communes/sangkats in main areas, their management system will be as follows:

- A unified administration of districts/khans in provincial towns and districts/khans in major urban areas will be established similar to that of other districts/khans but it will enjoy the status of a legal entity.

- The management system of the existing communes sangkats in urban areas outside Phnom Penh and outside provincial town will be strengthened by providing additional structures, staff, capacity and resources so that these communes/sangkats can

perform more functions dealing with urban areas.

In order to build their capacity to implement urban development, the borders of communes/sangkats in some urban areas will be reviewed and adjusted.

E. Administrative management of Commune/Sangkat

- At commune/sangkat level, local authorities have already been established through the elections in February 2002. Therefore, the implementation of the decentralization and deconcentration strategy will deepen the decentralization process in communes/ sangkats.

- In order to ensure that communes/sangkats fully perform both their own functions and agency functions as defined by the law, more duties to provide public services will be transferred to communes/sangkats. The transfer or delegation of responsibilities will be processed step by step by evaluating and classifying the capacity of all communes/sangkats and new responsibilities may be transferred or delegated to the leading communes/ sangkats.

- Based on the above considerations, the laws and regulation relating to the transfer and delegation of responsibilities and formalities for transfer of budget from the provincial/municipal and district/khan level departments to communes/sangkats will be prepared.

- Financial resources at commune/sangkat level will be developed based on the definition of the responsibilities of communes/sangkats. These resources will include the increase of the Commune/Sangkat Fund by increasing the transfers of the national budget, the

development of their own sources of revenues of the communes/sangkats and the share of revenues that communes/sangkats help to collect.

5. **Assignment of duties and responsibilities between the different levels of administration**

The division of duties and responsibilities among administrations at national, provincial/municipal and district/khan levels and between these administrations and local authorities will be based on the principle of " the greatest effectiveness and efficiency of delivery of public services by administrations closest to citizens and as ensure accountability to citizens".

The duties and responsibilities of provinces/ municipalities, districts/khans and communes/sangkats will also be clearly defined. Each level will have specific duties and will also be responsible for the result of their performance. The organic law will define duties and responsibilities of each sector of provincial/municipal and district/ khan level administrations and local authorities. However, local authorities established by elections will have the authority to take initiatives for the benefits of their constituencies and those initiatives do not fall within the duties of any level of administration.

6. **Revenues and budget of provinces/municipalities, districts/khans and communes/sangkats**

   - The division of sources of revenue between levels of administration must correspond to the size of duties and responsibilities of each administration. The assignment of duties and responsibilities from one level of administration to another level will be followed by additional budgets.
   - Each level of administration will have revenues that include their own sources of revenues, shared revenues and transfer of budgets from the higher

levels. For reform in this area, there must be attention given to local accountability and transparent links between public service delivery and collected revenues. On the other hand, authority to collect revenues at each level of administration will be clearly developed in order to avoid uncertainty and duplication.

- Categories of taxes of provincial/municipal and district/khan administrations and local authorities will be determined by law. The list of these types of tax will be a closed-end list. The law will provide closed-end listing and taxing rates throughout the country and sharing between levels of administration.

- Provincial/municipal and district/khan administrations and local authorities are entitled to receive revenues generated from delivery of their services. These revenues will be collected by the level that delivers the services. Within the framework of national policy, provincial/municipal and district/khan administrations and local authorities may develop transparent and effective methods or approaches of collecting revenues and managing them.

- The transfer of budget to provincial/municipal and district/khan administrations and local authorities will follow a specific and transparent formula. The transferred budget will take into consideration fiscal equalization, vertical compensation, incentives for revenues collection and improvement of expenses management.

- Reform of financial management systems and other procedures aiming at strengthening the processes of planning, programming, budgeting, procuring,

managing state assets, accounting, financial reporting, evaluating and internal and external auditing. The system of granting incentives and imposing punishment through budget transferred should be introduced so that provincial/municipal and district/khan administrations and local authorities will properly and precisely follow financial management procedures and will be responsible for their actions. This reform also aims at increasing the effectiveness of financial management and strengthening vertical and horizontal systems of accountability. Capacity building programs for provincial/municipal and district/khan administrations and local authorities will be developed and implemented to support this change and ensure the efficient operations of provincial/municipal and district/khan administrations and local authorities.

IV. National program for the implementation of decentralization and deconcentration strategy

1. Components and expected outputs of the national program

The achievement of the objectives of decentralization and deconcentration strategy requires long-term efforts. A five-year national program should be developed to implement the decentralization and deconcentration strategy. The objectives of the national program are to achieve the following three major expected outputs:

First: Policy and Regulations Expected Outputs
Second: Institutional Expected Outputs
Third: Sectoral Expected Outputs

- **Policy and regulations expected outputs:** include the organic law and various regulations for the

implementation of the organic law. The regulations also include instruments for fiscal decentralization and deconcentration reforms and the assignment of revenue and expenditures for provincial/municipal, district/khan and commune/sangkat administrations. Sectoral policies on division of responsibility for delivering public services that the national level should transfer or delegate to each level will be developed. Regulatory framework to enable commune/Sangakat authorities collecting their own sources of revenues will be finalized and various existing provisions will be revised in order to be consistent with the systems to be provided in the organic law.

- **Institutional Expected Outputs:** include the revision of management systems at provincial/municipal and district/khan levels and the strengthening of commune/sangkat management systems, including the establishment of unified administrations at provincial/municipal and district/khan levels and revision of the roles and duties of ministries and institutions at national level. Legal instruments for institutional strengthening will be prepared to improve effective resource mobilization such as the assessment of sources of revenue, revenue collection, revenue sharing, etc and expenditure management such as the preparation of the strategic plan of the administrations, formulation of investment programs, preparation of annual and multi-year budgets, implementation of plan, assets management, financial and account reporting, internal monitoring, etc. The systems and procedures of transfer or delegation of public service delivery will be developed and cooperation and coordination between national institutions and provincial/municipal, district/khan and commune/sangkat administrations will be promoted. The main institutional outputs will be the exercise of the state's responsibilities to support and monitor activities of

these levels of administration. Mechanisms and procedures will be established so that Ministry of Interior and other ministries and institutions control the legality and the quality of the performance of various administrations.

- **Sectoral Expected Outputs:** provincial/municipal, district/khan and commune/ sangkat administrations deliver infrastructures and social and economic services as well as other public services, investment for natural resources management and local socio-economic development. The achievement of these outputs requires substantial resources from the state budget and the international community to support each level of administration in preparing and implementing plans and budgets and to support functions developed and transferred or delegated by the national level to provincial/municipal and district/khan administrations to implement.

  Based on the expected outputs as mentioned above, the following priorities have to be achieved within the period of the next three years:

  - The formulation of the organic law and various legal instruments and the revision of existing legal instruments relating to management systems at province/municipality, district/khan and commune/ sangkat levels.

  - Establishment of a unified administration at provincial/ municipal and district/khan levels.

  - Establishment of unified planning and budgeting systems at provincial/municipal levels.
  - Establishment of personnel management system at provincial/municipal and district/khan levels covering all sectoral departments and agencies in province/

municipality and district/khan levels.

- The establishment of provincial/municipal and district/khan councils

- The mobilization and allocation of resources, from inside and outside the country, for development and capacity building of provincial/municipal, district/khan and commune/sangkat administrations.

2. **Program management**

In order to coordinate and support the effective decentralization and deconcentration reform processes, the Royal Government will develop a national program as follow:

The Royal Government has established an inter-ministerial commission to ensure participation, discussion and consensus among ministries and institutions of the Royal Government in developing an organic law on management of province/municipality and district/khan based on this policy document. The inter-ministerial commission will terminate its mandate once the organic law on the management of province municipality and district/khan is officially promulgated.

Within the framework of the organic law, a national committee will be established to coordinate the implementation of the organic law and provide guidance, coordination and support to the implementation of the decentralization and deconcentration strategy.

The national committee may have sub-committees depending on the need to ensure participation from ministries and institutions involved with the decentralization and deconcentration reform processes.

A secretariat will be established to assist the national committee and sub-committees of the national committee. The secretariat will have different units and perform its work as advised by the national committee. Supreme Council for State Reform is a coordinator so that policies among all councils of reform are consistent. Based on the above policy, the establishment of management structures of the national program to support the implementation of the decentralization and deconcentration strategy will follow the following principles:

- The national committee will provide policy guidelines and coordination support for the implementation and mobilization of internal and external finances to support the national program, especially decentralization and deconcentration reforms;

- The secretariat of the national committee will carry out daily affairs under the guidance of the national committee;

According to the above reform policy, most duties of development management and the delivery of public services will be given to provincial/municipal and district/khan unified administrations. However, some duties may also be directly given to communes/ sangkats.

Within this reform, ministries and institutions will have the following major duties:

+ **<u>Ministry of Interior</u>** will have the following major duties

- Providing support to the operations of the national committee which is tasked to coordinate and support the decentralization and deconcentration reforms and other related reforms;
- Controlling the legality of decisions of administrations

at provincial/municipal and district/khan levels and decisions of commune/sangkat councils;

- Building the capacity of administrations at provincial/ municipal and district/ Khan levels and commune/ sangkat councils;

The Ministry of Economy and Finance will have the following major duties:

- Developing fiscal decentralization strategy that is consistent with the decentralization and deconcentration strategy and public finance reforms;

- Developing policies and legal instruments on financial management at provincial/municipal and district/khan and commune/sangkat levels;

- Strengthening the capacity of the Department of Local Finance in order to support and monitor the local finance affairs of province/municipality, district/ Khan and commune/sangkat administrations.

The Secretariat of Public Functions

According to the policy framework and the decentralization and deconcentration reform strategy and the organic law on the management of province/ municipality, district/khan and commune/sangkat administrations, managements, appointments, promotions, salary scales, entitlements, incentives and the punishment of civil servants at each level of administration will be redeveloped. As responses to the need for reforms, laws and various legal instruments relating to the management of civil servants will be revised so that they are consistent with the policies and the decentralization and deconcentration strategy.

Various ministries and institutions

Ministries and institutions at national level will strengthen their capacity to:

- Develop sectoral policy by ensuring consistency with the decentralization and deconcentration policies and the organic law on management of province/municipality, district/khan and commune/sangkat administrations;

- Build sectoral capacity for all levels of administration;

- Develop national standards for the delivery of public services;

- Monitor the performance of departments or agencies at different levels of administration and the quality of services

Based on the above principles, the implementation of the national program will not be the burden of any single institution, it has to be implemented by ministries and institutions at national and local levels.

3. Partnership building:

The principles of the Rome Declaration on Harmonization of February 2003 and the commitments of the Royal Government of Cambodia to implement them in" the Declaration by the Royal Government of Cambodia and Development Partners on Harmonization and Alignment" of December 2004 are core documents for the formulation and management of foreign assistance to implement the decentralization and deconcentration strategy.

The alignment of foreign assistance with the priorities of Cambodia: Foreign assistance for the

implementation of decentralization and deconcentration strategy shall directly contribute to the successful implementation of the decentralization and deconcentration reform strategy. The Royal Government will formulate this national program as a basis for the formulation and management of foreign assistance so that the foreign assistance is used consistently with the priorities of the decentralization and deconcentration reform of the Royal Government.

Harmonization: the Royal Government will take program approach in using foreign assistance to support the implementation of the decentralization and deconcentration strategy through the national program and budget plan. In this regard, institutional and partnership arrangements will be developed as follows:

- The Royal Government will set up" a forum of the Royal Government-development partners for support to the decentralization and deconcentration strategy". This forum is for consultation, mobilization of resources and evaluation of progress in the implementation of decentralization and deconcentration reform strategy. This forum is also an opportunity for strengthening partnerships and will be convened at least once a year and all stakeholders, including the Royal Government and development partners will be invited to attend.

At the same time, the Royal Government will set up a mechanism to assist the national committee to organize the forum of the Royal Government and development partners to support the decentralization and deconcentration reform and also monitor the provision of technical and financial assistance and the management and use of this assistance to the

national program.

In the mobilization of support, development partners may provide support to the national program and provide finance to a basket fund. In case that development partners cannot accept this approach and wish to allocate resources to support specific activities within the action plan or region, the mechanism will consider, advise and seek approval from the national committee.

4. Interim measures

To ensure consistency between the policy framework and the legal framework, the inter-ministerial commission for drafting the law on management of province/ municipality and district/khan administrations will be given additional working mandate to consider and discuss a draft strategy on the decentralization and deconcentration reforms and national program in order to seek approval from the Royal Government of Cambodia.

While preparing the organic law on the management of province/municipality and district/khan administrations, Seila Program will continue its work until the end of 2006 and the Ministry of Interior will take over the National Committee for Support to Commune/ Sangkat.

The decentralization and deconcentration reforms, rearrangement of structures and management systems of provincial/municipal and district/khan administrations and the continuation of strengthening the existing management systems at commune/ sangkat levels are major reform processes affecting all aspects of management in Cambodia.

The Royal Government of Cambodia has a strong commitment to promoting this reform in accordance with this policy document. The Royal Government of Cambodia hopes that this reform policy will receive the support and great participation from all ministries and institutions of the Royal Government, civil servants, members of the National Police and the Royal Cambodian Armed Forces at all levels, political parties, civil society and the private sector and all Cambodia people as well as donor partners of Cambodia aiming at bringing Cambodia toward social and economic development in all fields.

The document on the strategic framework for decentralization and deconcentration is adopted by the Royal Government of Cambodia at the plenary meeting of the Council of Ministers on 17 June 2005.

Phnom Penh, 17 June 2005